

Jõelähtme vallaleht

ASTU AEDA!
Selles lehes Harju kevad ja aed!

NR. 190
APRILL 2013

Triin Äärismaa-Unt on tagareas vasakult teine.

Alar Madisson (Eesti Kirjandusmuuseum)

President tunnustas Jõelähtme pärimuse kogumist

■ Kes oleks seda uskunud, et 2009. aasta augustis Raplamaal suulise kohapärimuse kogumisaktsioonil osalemine vallandab laviini, mis lõpeb Eesti Vabariigi Presidendi poolse auhinna-ga ja piduliku tseremoonia-ga emakeelepäeval Eesti Kirjandusmuuseumis Tartus.

Just selline lugu juhtus Triin Äärismaa-Undiga, Jõelähtme

muuseumi endise töötaja, Jõelähtme pärimuskeskuse idee ühe algataja ja MTÜ Rebalased eestvedajaga.

Triin töötas sel ajal parasjagu Rebala muuseumis, kuhu oli kogunenud suur hulk esemeid – raamatuid, rahvariideid, põllutööriistu ja fotomaterjali, kuid kõigil neil asjadel puudus oma lugu. Kui Jõelähtmes on elatud püsivalt mitu tuhat aastat, siis järelikult peaks siin olema ka lugusid, mida kuulata ja talletada, arvas noor ajalooaharidusega naine. Siiani ei olnud

neid lugusid kogutud ega talletatud. Mõte läbi viia samalalaadne aktsioon Jõelähtmes tundus ühtäkki vajalik ja põnev. Nii saigi alguse missioon Jõelähtme pärimuse kogumisel, mis tõi kaasa üllatava lõpptulemuse.

“See oli suur üllatus, ma ei osanud küll millestki sellisest unistada,” kirjeldas Triin Äärismaa-Unt oma esimesi tundeid, kui sai Eesti Rahvaluule Arhiivi juhatajalt e-kirja: “Täname, et olete teinud kaastööd Eesti Rahvaluule Arhiivile. Tänu Teie poolt üle antud materjalile olete

ühiks meie silmapaistvamatest rahvapärimuse kogujatest. Meil on heameel teatada, et Eesti Vabariigi President on otsustanud tunnustada Teid 2013. aasta rahvaluule kogumispree-miaga projekti “Suulise rahvapärimuse kogumine Jõelähtme piirkonnas” juhtimise ja läbi-viimise eest aastail 2011-2012.”

Esimesed sammud

Suulise pärimuse kogumine kestis ametlikult 2011. aasta juuli keskpaigast augusti keskpaigani, aga tegelikult jätkus ka

veel sügisel ning viimane salvestus tehti novembris. Projekti eesmärk oli koguda Jõelähtmest eelkõige kohapärimusega seotud lugusid (tuginedes koostatud küsimustikule), aga huvi pakkusid ka jutud-mälestused esimesest Eesti Vabariigist ja Nõukogude ajast. Kogujaid oli vahelduva eduga kokku kuus, küsitletud sai 22 piirkonna kü-lade elanikku ning lindistuste ümberkirjutamisega tegeles lisaks veel seitse inimest

Meeli Hunt
Loe edasi lk 4.

Loo aleviku liiklustihedus tõuseb

■ Plaanitud teeremont Lagedil ja Loo alevike vahel algas 3. aprillil 2013. Teetööde käigus remon-ditakse sõiduteed ning rajatakse kahe aleviku vaheline kergliiklustee.

Tööde teostamise ajal korraldatakse liiklus neis alevikes ja alevikevahelisel alal ümber. Liikluse ümberkorralduste tõttu kasvab oluliselt Loo aleviku liik-luskoormus.

Pirita jõe Kepsu sild Lagedil, Rae vallas on liiklusohutuse kaalutlustel suletud 18. aprillist kuni 31. juulini. Ümbersõit Peterburi maanteele toimub Loo aleviku Vibeliku ja Saha tee kaudu. Maanteeamet palub kõigilt jalakäijatelt ettevaat-likkust ja mõistvat suhtumist nimetatud perioodil. Samuti

palub maanteeamet tähelepa-nelikult järgida ümbersõiduks suunavaid liiklusmärke.

Tee remonttööd teostab AS Tref Nord, liikluskorralduse eest tee-ehituse ajal vastutab Road-service OÜ, tehnovõrkude ehi-tuse eest Corle OÜ ja Terrat AS ning mullatööde ja katendi ehituse eest Nurme Teedeehitus

OÜ. Teeremondi tellijaks on Maanteeameti põhja regioon (telefoni nr 6 304 851). Maksi-maalseks ehitustööliste arvuks on prognoositud kolmküm-mend inimest ja tee-ehitus-tööde lõpetamise tähtjaks 15. september 2013.

Priit Põldma

Volikogu töömailt

Miks tellis Muuga sadam riskianalüüsi?

Võerdla külal on tulevik

Lasteteatrite festival

"Made to Go"

Gerd Kanter külas Loo koolis

Kevadtorm jõuab ka Jõelähtme valda

Jõelähtme valla 2013. aasta meistrivõistlused ujumises

Tervisepäev 2013

Ametlikud teated

Isetegemise rõõm

Tasahilju endast märku andev kevad kutsus meid kõiki järjest enam õue.

Paljud inimesed leiavad end taas kes aias nokitsemas, kes hoopis tervisespordile pühendumas. Jooksumme tegevaid ja rattaga sõitvaid kaaskodanikke võib teepervelidelt senist rohkem kohata ja autojuhtidelt nõuab see tavapärasest pisut enam tähelepanelikkust.

Liikumisharrastuste propageerimisele ja tervisele mõeldes korraldab Jõelähtme vallavalitsus mitu tervisepäeva üritust. Välitöö harrastajate suurpäev seisab meil kõigil aga alles 4. mail ees. Teeme taas siis äräl

Mai alguse jõuab Kaitseväge suurõppus Kevadtorm ka Jõelähtme valla territooriumile ja Kaberneemes on võimalik sõjandushuvilistel seda oma silmaga kaeda.

Mitu vallaharvale oluliseks kujunenud traditsioonilist kokkusaamist on just kevadel – Jõelähtme Laululaps, ujumise meistri võistlused, teatripäev. Sel aastal uue üritusena lisandus Jõelähtme Luulelaps, mida eelnevatega koos leheveergudel kajastame. Kohekohe toimub ka meie valla suurim spordiüritus – Jõelähtme rattamaraton. Sellest aga pikemalt juba järgmises lehenumbris...

Jätame meie vallas tegutsevate ettevõtete edulugude tutvustamist. "Made to Go" kaubamärk on paljudele bensiniijaamade külastajatele tuttav, kirjutame ettevõttest, kes neid maitsvaid roogi Loo alevikus valmistab. Oma tegemistest pajatab OÜ Lunden Food tegevdirektor Ülo Rekkaro.

Kevad on kõigile kooliõpilaste suurte tegude aeg. On tore tõdeda, et eksamiteks valmistumise kõrval leitakse aega kultuuri- ja ühisüritusteks. Mõned noordoonorid teevad seda lausa "vere hinnaga".

Esiikilje lugu on seekord ajaloo- ja pärimushõnguline. On tore, et kõrge autasu tõi meile Jõelähtme pärimuste koguja ja Rebala muuseumi töötaja Triin Äärismaa-Unt. Ajaloo hingust on ka äsjatoimunud Pärändirallis ja Kostivere mõisale kultuurimälestise märgi andmises.

Priit Pöldma

Priit Pöldma

Volikogu töomailt

Jõelähtme Vallavolikogu 7. koosseisu 45. istungil 21.03.2013.

Volikogu materjalidega on täpselt võimalik tutvuda www.volis.ee alajaotuse Jõelähtme vald all.

- Nõusoleku andmine vee erikasutusloa saamiseks. Nõustuti vee erikasutusloa väljandmisega AS-le Tallinna Sadam ajavahemikuks 2013-2018. a. Vee kasutamise eesmärgiks on Muuga sadama varustamine veega (Uuskülas, Nuudi tee 53 asuvast puurkaevust) ja sadevee ärajuhtimine. Muuga sadama sadevee väljalasud ei paikne Jõelähtme valla halduspiires.

- Jõelähtme valla üldplaneeringu teemaplaneeringu "Veeldatud loodusliku maa-gaasiterminali asukoha määramine" lähteülesande kinnitamine. Kinnitati Jõelähtme valla üldplaneeringu teemaplaneeringu "Veeldatud loodusliku maagaasi terminali asukoha määramine" lähteülesanne.

- Jõelähtme valla koolieelsete lasteasutuste põhimääruste muutmise. Vastavalt muudatustele moodustab laste- ja võimalusele rühmad (lasteaia-, söimerühmad ning liit-rühmad) ja lisati direktori käskkirjaga asendamise tema äraolekul.

- Loo laada müügipileti hinna kehtestamine. Määrusega

kehtestati 05.05.2013 avaliku ürituse „Loo Päev 2013“ raames korraldatava Loo laada müügipiletite hinnad.

- Maardu küla Veski põik 6 kinnistu ja lähiala detailplaneeringu kehtestamine. Kehtestati Maardu küla Veski põik 6 kinnistu ja lähiala detailplaneeringu.

- Loo küla Kaasiku 2 maaüksuse ja lähiala detailplaneeringu kehtestamine. Kehtestati Loo küla Kaasiku 2 maaüksuse ja lähiala detailplaneeringu.

- Isikliku kasutusõiguse seadmise eellepingu ja lepingu sõlmimine Loo Vesi OÜ kasuks Kordoni tee maaüksusel. Otsustati sõlmida Jõelähtme vallas Kaberneeme külas Jõelähtme vallale omandiõiguse alusel kuuluva Kordoni tee osas isikliku kasutusõiguse seadmise eelleping ja nimetatud maaüksuse kinnistamise järgselt isikliku kasutusõiguse seadmise leping Loo Vesi OÜ kasuks veetorustiku rajamiseks, remontimiseks, hooldamiseks või muul viisil eksploateerimiseks. Loo Vesi OÜ kohustub lubama ilma tasu võtmata kõiki Jõelähtme valla poolt avalikeks huvideks planeeritud töid isikliku kasutusõigusega koormatud alas.

- Jõelähtme valla Haapse küla Metsalauri tee 3, 5 ja 7 elamute teenindamiseks vajalike maade sihtotstarvete määramine. Määrati Haapse külas

maatulundusmaa sihtotstarbega Suiga kinnistu jagamisel tekkivate kolme katastriüksuse, kui elamu teenindamiseks vajaliku maa sihtotstarbeks elamumaad 100%.

- Jõelähtme Vallavolikogu 28. mai 1998 otsusega nr 116 kehtestatud Kruusimäe maaüksuse detailplaneeringu osaline kehtetuks tunnistamine. Tunnistati osaliselt kehtetuks Jõelähtme Vallavolikogu 28. mai 1998 otsusega nr 116 kehtestatud Kruusimäe maaüksuse detailplaneering kinnistu osas kohaaadressiga Kruusimäe tee 10.

- Jõelähtme Vallavolikogu ja Jõelähtme Vallavalitsuse liikmete teenistuslähetus saamise kord. Vallavolikogu liikme lähetus vormistatakse vallavolikogu esimehe käskkirjaga ja vallavalitsuse liikme lähetus vallavanema käskkirjaga, milles märgitakse lähetatava nimi, ametikoht, lähetuse aeg, sihtkoht, ülesanne ning lähetuskulude hüvitamise ulatus.

- Jõelähtme Vallavalitsuse palgajuhend. palgajuhend on ametnikele palga ja töötajatele töötasu määramise ja maksimise kord, milles nähakse ette põhipalgamäärad ja palgaastmete jaotus, samuti palga ja töötasu maksimise aeg ja viis, muutuvpalga ning muude lisatasude ja hüvitiste maksimise tingimused ja kord. Palgajuhendis kirjeldatakse ka teenistuja teenistusülesannete täitmiseks vaja-

likud nõuded haridusele, töökogemusele, teadmistele ja oskustele.

- Jõelähtme Vallavalitsuse teenistuskohade koosseisu kehtestamine. Täpsemalt käesoleva ajalehe artiklis "Muudatustest vallavalitsuses".

- Jõelähtme Vallavolikogu ja Jõelähtme Vallavalitsuse liikmete makstava tasu suurus ja maksimise kord (1. lugemine). Määrusega reguleeritakse vallavolikogu esimehe ja aseesimehe ning vallavalitsuse liikmete töö tasustamist või neile hüvituse maksmist ning vallavolikogu komisjonide esimeestele, komisjonide aseesimeestele ja volikogu liikmetele volikogu tööst osavõtu eest tasu maksimise peale kohalike omavalitsuste volikogude valimisi käesoleva aasta oktoobris.

- Vallavanema informatsioon. Vallavanem andis volikogu liikmetele informatsiooni Kostivere kooli köögiinventari hankest, kooli remonttööde lõppemise ja kolimisest, Raasiku, Kiili ja Rae vallaga korraldatavast ühisest jäätmeveo hankest, Muinsuskaitseameti toetusest valla üldplaneeringu muinsuskaitse eritingimuste koostamiseks, üldplaneeringu lähteülesandest, kavatsustest esitada KIK'i taotlused Aruaru küüni lammutamiseks ja ohtlike jäätmete kogumisringile toetuse saamiseks ning geoinformatsioonitehnoloogiate soetamisest.

Ülevaate koostas Priit Pöldma

Võõrsil töötamas

■ Viimastel aastatel on paljud eestlased läinud välismaale tööle. Mis aga juhtub nende inimeste ravikindlustusega ning kuidas saada võõrsil arstiabi? Millised dokumendid on selleks vaja korda ajada?

Ado Viik,

EHK Harju osakonna juhataja

Euroopa Liitu töölähetusse

Kui töötaja saadetakse EL-i riikidesse, Norra, Liechtensteini, Islandile või Šveitsi pikemaajalisele töölähetusele, peab tal kaasas olema sotsiaalkindlustusametist väljastatud tõend E101. See tõendab tema maksude laekumist Eestisse. Vajaminevat arstiabi saab kohapeal Euroopa ravikindlustuskaardiga, see tuleb kindlasti eelnevalt Eesti haigekassast tellida.

Kui lähetus on pikem kui aasta, tuleb lisaks vormile E101 kaasa võtta ka vorm E106, mis tuleb lähetusriiki jõudes registreerida. Selle alusel tekib õigus saada igasugust arstiabi võrdsetel elukohariigi kindlustustega. Kui kaasas on ka pere, siis märgitakse nemadki E106 vormile ning nad saavad samuti kindlustuse.

Mõlemal juhul peab arvestama sellega, et ise tuleb maksta kõik arstiabiga seotud omavastutustasud (näiteks visiititasu, voodipäevatasu, mingi protsent teenuse/ravimi hinnast jne), nii nagu Eestiski.

Tööle välismaa tööandja juurde

Kui inimene on tööle läinud mõne Euroopa Liidu tööandja juurde ning tema maksud, sh sotsiaalmaks, laekuvad välisriiki, tekib tal ravikindlustus selles riigis ning ravikindlustus Eestis katkeb. Kahes riigis korraga ravikindlustust olla ei saa. Töötades kahes liikmesriigis korraga, on inimene kindlustatud seal, kus ta elab. Mõnes teises Euroopa riigis kindlustatu saab Eestis viibides arstiabi Euroopa ravikindlustuskaardi alusel. Kui mingil põhjusel on vaja saada plaanilist arstiabi Eestis, peab küsima selleks nõusolekut ning vormi E112 oma kindlustajariigilt. Eesti kodakondsus ei ole aluseks ravikindlustusele ja sellega kaasnevatele õigustele Eestis.

Pea meeles!

Kui töötate välismaal või mitmes riigis korraga, tuleb enne sinna minekut kindlasti suhelda nii sotsiaalkindlustusametiga (www.ensib.ee), Eesti haigekassa (www.haigekassa.ee) kui mitmetel juhtudel ka maksu- ja tolliametiga (www.emta.ee). Tööõnnetustega seoses saab informatsiooni tööinspeksioonilt (www.ti.ee).

Teie maksud peavad laekuma ainult ühte riiki (ka näiteks juhtudel, kus töötate füüsiliselt isikust ettevõtjana ühes riigis ning töötajana teises jne) ning teie ravikindlustus saab olla ainult ühes riigis korraga.

Ärge jääge lootma ainult tööandjale – tundke ka ise huvi, kas teil on ravikindlustus olemas ning kõik seadusandlusest tulenevad kohustused täidetud! Paljudes riikides on töötaja kohustus tasuda makse ning ravikindlustatuna ennast ise arvele võtta.

Muudatustest vallavalitsuses

Uus avaliku teenistuse seadus (ATS) toob kaasa muudatusi ka kohaliku omavalitsuse korralduse seaduses (KOKS).

Priit Pöldma

Sellest tulenevalt muutub valla tippjuhtide nn poliitilisi funktsioone täitvate isikute (vallavolikogu esimees, vallavolikogu aseesimees, vallavanem ja vallavalitsuse liikmed) teenistuslike küsimuste regulatsioon.

Uus ATS jagab seni ametni-

kuna töötanud isikuid ametnikeks ja töötajateks (üldnimetusega teenistuja) ning teenistuskohad – ameti- ja töökohtadeks. Ametnikud töötavad edaspidi ATS-i alusel, töötajad töölepingu seaduse (edaspidi TLS) alusel. Valla tippjuhtidel on KOKS-ist tulenev iseseisev staatus.

Eelmainitud tulenevalt kinnitati 21. märtsi vallavolikogu istungil uus vallavalitsuse palgajuhend ja teenistuskohade koosseis. Uue struktuuri kohaselt muutuvad abivallavanemad poliitiliselt volikogu poolt valitud kohtadelt ametnikeks ja

alates 1. aprillist kaotati ära osakonnajuhatajate töökohad. Vastavalt juhivad oma struktuuriüksusi abivallavanem Teet Sibrits ja Carmen Viherpuu, vallasekretär Leho Kure ja pearaamatupidaja Carmen Meikar. Vallavalitsust juhivad endiselt poliitiliselt kohal vallavanem Andrus Umboja, kelle ametipost volikogu poolt kinnitatud vallavalitsuse struktuuri ei kuulu.

Koos struktuurimuutustega kinnitati ka Jõelähtme vallavalitsuse palgajuhend. Määruses käsitletakse teenistuskohade teenistusgruppideks liigitatud töötajate tasustamise põhi-

mõtteid ja maksimise korda, loetletakse palga ja töötasu komponendid. Teenistuskohale esitatavate haridus- ja töökogemusnõuete alusel ning vastutusest valla üldplaneeringu muinsuskaitse eritingimuste täitmise iseloomust lähtuvalt liigitatakse valdavas osas ühesuguste teenistus- või tööülesannetega teenistuskohad kuude teenistusgruppi: juhid, tippspetsialistid, keskastme spetsialistid, noorem spetsialistid ja assistendid ja töötajad ning töölised. Samas grupis olevatele teenistuskohadele on kehtestatud palgaastmete vahemikud.

2013. aasta on Eestis pühendatud kultuuripärandile

Teema-aasta eesmärk on, et inimesed teadvustaksid kultuuripärandit kõikjal enda ümber ning mõistaksid, et seda tuleb ühiselt hoida – kultuuripärand on meie identiteedi osa ja alus.

Margit Pärtel

Aasta juhtumõtteks on: "Pärijata pole pärandit". Seda, mida ja kuidas me täna hoiame, hakkavad tulevased põlvkonnad uuesti mõtestama.

Mitmel pool Eestis toimuvad Pärändiralli üritused – Pärändiralli on kultuuripärandi aasta üks tähtprojekte, mis kestab kevadest sügiseni. Pärändiralli eestvedajaks on Eesti Vaba-

õhumuuseum koos Muinsuskaitseametiga. 20. aprillil oli "rallitiim" jõudnud Kostivere mõisasse, kus mitmete kõnelajate poolt räägiti nii vaimse kui materiaalse pärandi hoidmisest, selle äratundmise ja märkamise vajadusest.

Jõelähtme vallas saab kultuuripärandi aastal suurimat tähelepanu Kostivere mõisa peahoone – see ei ole ainult tore asjade kokkulangemine, vaid eelnenud aastate paljude inimeste ühise tahtmise vilj. Mitmed projektid, mida vald on toetanud ja ka algatanud, on aastal 2013 sellises staadiumis, mille kohta võib öelda, et asjad on liikuma hakanud. Kultuuri mõis on hoo sisse saanud oma üritustega, mis tasapisi toob inimesed tagasi mõisasse. Peahoone ennast aga ootavad sel

aastal ees juba järgmised ehitustööd – suvel algavad välisfassaadi tööd, alumise korruse akende restaureerimine ning loodetavasti sügisel algavad sisetööd fuajees. Aprillil jõudsid lõpule peahoone projekteerimistöökohad ning peatselt alustatakse ka pargiosa projekteerimist, mis on kõige aluseks, et muinsuskaitsealustel objektidel üldse midagi teha saaks.

Muinsuskaitseamet jagab väärikatele ja korda tehtud mälestistele imposantseid tunnismärke, mis kinnitatakse hoone seinale – oma tegususega teenis mõis selle tunnismärgi juba nüüd Muinsuskaitse esindaja käest välja, mis anti mõisa perenaisele üle 20. aprillil. Esialgu jääb see märk küll veel lausahtlisse. Vähemalt niikauaks, kui fassaaditööd tehtud.

Kostivere kultuurimõisa juhataja mälestise tahvli vastuvõtmas.

TEEME ÄRA 2013 Jõelähtme vallas

■ Juba mõne päeva pärast, 4. mail on taaskord üle-eestiline kohtumispäev tõestamaks paljukiidetud eesti rahva töökust ja nutikust.

Priit Põldma

TEEME ÄRA 2013 talgupäev kutsub taas ka Jõelähtme valla rahvast mõttetalgutele ja tegudele. Oodatud on kõik aktiivsed elanikud, kellele läheb korda oma kodukoha tänane ja tulevane väljanägemine.

Tänaseks on Teeme Ära algatus jõudnud ligi sajasse riiki. Maailma eri paigus on Eesti 2008. aasta koristuspäeva eeskujul korraldatud oma koristuspäevi, mis jätkuvad ka tänavu. Kuigi eestlase jaoks on koristus-

talgud nüüdseks üks võimalik talguliik teiste seas ning palju tehakse ka muid tarvilikke talgutoide, oleme oma talgupäevaga seeläbi ka maailmakoristuste kaardil.

Üle-eestiline Teeme Ära talgupäev sai alguse 2008. aasta prügikoristusaktiooni ja 2009. aasta mõttetalgute järel 2010. aastal. Nüüd saab iga kogukond, ühendus või aktiivne kodanik ise otsustada, mis vajab äratemist, korraldada selleks talgud ning kutsuda teised kaasa. 2012. aasta talgupäeval korraldati üle Eesti 1241 talgut kokku 32 000 osalejaga. Kõik talgud saab kuni mai alguseni kanda üle-eestilisele talgukaardile. Selleks tuleb täita lihtne vorm kodulehel www.teemeara.ee. Seega võib igapäev mõelda, mis minu kodukandis tänavu tegemist vajaks. Oodatud on nii

värsked talguliidid kui pikema talgutraditsiooniga külad, linnad ja ühendused.

Koostöös Eesti Rahva Muuseumiga ootame kõigi talgulugusid. Talgulugu võib olla aastate tagune või värskem – kogume kokku Eesti katva talgulugude valiku, mis seob nii erinevaid aastakümneid, piirkondi kui põlvkondi. Oodatud on ka fotod ja videod. Lugusid saab jagada ja lugeda kodulehel www.teemeara.ee/talgulood.

Jõelähtme vallas saate valida ja oma panuse anda pea kahekümne erineva talgupaiga vahel. Löögem käed külge ja kohutume 4. mail!

Talgupaigad Jõelähtme vallas www.teemeara.ee andmetel seisuga 01.05.2013

Jõelähtme valla ohtlike jäätmete kogumisring toimub 4. mail alljärgneva graafiku alusel:

10.00–10.15	Iru külas külaplatsil Ämma teel
10.30–11.00	Loo alevikus bussipeatuse juures oleval platsil kaupluse ees
11.15–11.30	Saha külas pakendi/paberikonteinerite juures (samam kohas on TVO liigiti kogutud jäätmete kogumismahutid)
11.45–12.00	Maardu külas vana kasvuhoone ja kütusehoidla juures platsil
12.15–12.45	Kostivere alevikus poe vastas oleval parkimisplatsil (keset alevikku suure tee ääres)
13.00–13.15	Parasmäe külas bussipeatuse juures (samam kohas on Parasmäe küla TVO liigiti kogutud jäätmete mahutid)
13.45–14.00	Haljava külas endise katlamaja juures (suur plats, kus on ka korsten)
14.30–15.00	Kaberneeme külas poe ees platsil (samam kohas on ka ETO liigiti kogutud jäätmete kogumismahutid)
15.30–16.00	Neeme külas poe kõrval pakendikastide juures
16.30–16.45	Manniva külas küla keskel kastani all
17.00–17.15	Ülgase külas bussipeatuse platsil
17.30–17.45	Saviranna külas Väike-Saviranna värvate juures (samam kohas on ka TVO liigiti kogutud jäätmete kogumismahutid)
18.00–18.30	Uusküla külas külaplatsi juures (Vana-Muuga tee Tammiku infotahvli juures)

Vastu võetakse patareid ja akud, ravimijäätmed, värvi-, õli- ja lakijäätmed, õlifiltrid, ohtlike aineid sisaldavad pakendid, kemikaalid, päevavalguslambid, tahmakassetid ning kodutehnika.

Indrek Mäekügas, kommunaalnõunik 505 2086

NIMETUS	AEG	KOHT/ TEGEVUSED	Talgujuht/ tel.
Loo aleviku talgupäev	04.05.2013 kl.10.00	Aleviku keskväljak/ Prahi koristus	Andrus Umboja 51 50 007
Kostivere aleviku talgupäev	04.05.2013 kl. 11.00	Noortekeskuse juures/Prahi koristus, värvimine, võsa raiumine	Kadi Truuleht 52 06 600
Iru küla talgud	04.05.2013 kl. 11.00	Iru külaplats/ Prahi koristamine, võsa raiumine	Art Kuum 50 17 127
Saha kabeliaia koristuspäev	04.05.2013 kl. 10.00	Saha kabeliaed/ Prahi koristamine, võsa raiumine, riisumine	Jaanus Hiis 51 32 368
Saviranna külatalgud	04.05.2013 kl. 12.00	Mere rannas/ Prahi koristamine, võsa raiumine, riisumine	Merike Metstak 52 78 870
Salu talu talgud Nehatus	04.05.2013 kl. 12.00	Salu talu hoovis/ Prahi koristamine, võsa raiumine, riisumine	Päasu Leesment 56482151
Postkastitalgud Lõuna-Kullamäel	04.05.2013 kl. 10.00	Küla sissesõidul/ Postkastidele aluseks sobiva konstruktsiooni ja katuse ehitamine	Kaisa Väik 5101400
Ihasalu rahva kevadine äratemine	04.05.2013 kl. 10.00	Küla lipu juures/ Prahi koristamine, võsa raiumine, riisumine, mõttetalgud	Aivar Haav 50 15 365
Neeme talgud	04.05.2013 kl. 11.00	Keskväljakul/ Jaanituleks puidust teisaldatava lava valmistamine ja küla, ning mereäärse kallasraja koristamine	Sirje Põllu 56 563 333

Saha veed vabaks	04.05.2013 kl. 11.00	Saha Peetri talu/ Kraavi kallaste puhastamine võsast.	Mailis Kaljula 56621771
Kulter-Eesti talgud	04.05.2013 kl. 10.00	Jägala Linnamägi/ Prahi koristamine, võsa raiumine, riisumine	Ülo Lomp 5092470
Jõelähtme lemmikloomakalmistu talgud	04.05.2013 kl. 11.00	Jõelähtme Lemmikloomakalmistu/ Võsa raiumine, riisumine, kiviaia ladumine	Piret Truuma 5110326
Jõenuurme talgud Koogil	04.05.2013 kl. 11.00	Jõenuurme parkmetsas/ Võsa raiumine	Hillar Kraanvelt 5072058
Parasmäe külaplatsi koristamine	04.05.2013 kl. 11.00	Parasmäe bussipeatus/ Prahi koristamine, puude ümberistamine, lõkkeplatsi loomine	Jüri Palts 53 974 154
Haljava külaplatsi koristamine	04.05.2013 kl. 11.00	Haljava uus külaplats/ Prahi koristamine, võsa raiumine, riisumine	Siiri Koel 5238860
Kostiranna talgud	04.05.2013 kl. 11.00	Kostivere/ Prahi koristamine, võsa raiumine, riisumine	Ero Sõmer 53 653 594
Kallavere küla muuseumi talgud	05.05.2013 kl. 10.30	Küla muuseumi juures/ Prahi koristamine, riisumine, muuseumi koristus	Priit Kase 5 077 685
Kaberneeme küla koristuspäev	11.05.2013 kl. 11.00	Vana koolimaja, rand, külateed/ Prahi koristamine, riisumine, koolimaja koristus	Marina Sonn 5146373
Vandjala külaplatsi talgud	18.05.2013 kl. 11.00	Vandjala külaplats/ Võsa raiumine, riisumine, kiviaia puhastamine, istutamine	Tiia Väik 56 698 710

Miks tellis Muuga sadam riskianalüüsi?

■ Hiljaegu tellis Muuga sadam tegevuse riskianalüüsi. Uurime, mis põhjustel seda tehti ja mis kasu on analüüsist neile, kes elavad sadama lähipiirkonnas.

Ülo Russak

Kas sadamast lähtuv oht ümbruskonnale on kasvanud, et nüüd täiendav riskianalüüs telliti? Vastab sadamaohutuseosakonna juhataja Siiri Lõhmus:

Riskianalüüsi läbiviimise vajadus tõusetus, kuna Muuga sadamas tegutsevate ettevõtete koostöös ei ole varem põhjalikult hinnatud. Eraldi on ohte hinnatud planeerimis- ja arenguvõimaluste hindamisel ei saa aga ohtu ümbruskonnale alahinnata, kuid sadamategevuse laienemise üheks eelduseks on alati olnud tegevusega kaasnevate ohtude maksimaalne võimalik maandamine. Ohutusnõuded erinevatele tegevustele ja ka kaupadele on oluliselt karmistunud. Lisaks terminalide ohutusnõuetele on 2004. aastast alates kogu

Muuga sadamas rakendatud täiendavaid turvanõudeid.

Millist sadamast lähtuvat ohtu peab sadama juhtkond potentsiaalselt kõige suuremaks?

Suuremateks riskiallikateks on riiklikult määratud suurõnnetuse ohuga ettevõtted. Üks ohtlike kaupade käitlejaid Muuga sadamas on näiteks AS-i DBT väetiseterminal, mille tegevusest tulenevate riskide ja nende ulatuse üle on aegade jooksul avalikkuse ette toodud mitmeid arvamusi. Terminalis hoiustatakse ka ammooniumnitraati, mis kuulub töepoolest ohtlike veoste hulka. Samas on just ohtlike veoste käitlemisele kehastatud järjest rangemaid ohutus- ja keskkonnanõudeid. Nii näiteks viivad ammooniumnitraadi tootjatehased läbi detonaatsioonikindluse testi igal veosepartii.

Ohtlikku kaupa hoiustatakse terminalis spetsiaalsetes kuppel-ladudes ning see võimaldab veost kaitsta välistegurite eest ja täita kõik kauba ohutuks hoiustamiseks ja töötlemiseks nõutavad tingimused.

Juhuks kui õnnetus peaks siiski juhtuma, on terminalis

rakendatud tõhus ohutuse juhtimise süsteem, kus iga töötaja teab, milline on tema osa ohuolukorra lahendamisel.

Vähetähtis ei ole ka see, et Muuga sadamas asub Põhja Päästkeskuse Muuga päästekomando, kes on pidevalt valmis ohuolukordadele operatiivselt reageerima.

Lisaks on AS Tallinna Sadam pidevalt suurendanud Muuga sadama tuleohutust, täiustades tulekustutussüsteeme ja soetatades päästetehnikat.

Kui palju riskianalüüs maksma läheb ja kes seda finantseerib?

Riskianalüüsi lepingu maksumust vastavalt hankelõpingu konfidentsiaalsusele ei avalikustata. Tööd finantseerib AS Tallinna Sadam. Kaasfinantseerijaks on Euroopa Liidu TEN-T.

Kas sadamat ümbritsevatele kohalikele omavalitsustele on ka uuringust kasu?

Riskianalüüsist selguvaid järeldusi saavad omavalitsused kasutada sadama-ala planeerimise käigus vajalike kaalutusotsuste langetamisel.

Doonoripäev Loo koolis

Kolmapäeval, 27. märtsil toimus Jõelähtme vallas esimest korda Põhja-Eesti Regionaalhaigla verekeskuse korraldatud doonoripäev. Doonoriteks olid mitmete valla ettevõtete ja valla asutuste töötajad, suurima panuse andsid loomulikult võõrustajad Loo koolist, kust verd loovutas kuus õpetajat ja neli 11. klassi õpilast. Koolipere aktiivsele osalemisele aitas kindlasti kaasa verekeskuse doonorluse arendusjuhi ja Neeme küla elaniku Ülo Lombi eelnev julgustav kohtumine kooliperega. Tema mõtteid doonorlusest ja soovitusi tänastele kõhklejatele jagame ka tänase lehe veergudel. Kuna doonoripäev toimus meie kõigi jaoks olulisel priiuse põlistamise päeval, siis kingituseks kõigile vereloovutajatele

oli vallavalitsus välja pannud priiuse põlistamise päeva teemaatikaga rinnamärgi. Lisaks loositi kõikide osalejate vahel välja viis seeriapäaset Loo spordihoone ujulasse. Mitmete esimest korda verd loovutanute sõnul oli hirmust ülesaamisest mitu korda tähtsam see uhke tunne, et oled suutnud kedagi aidata ja võib-olla suutnud teha nii olulise teo – päästnud mõne inimese elu! Oma esimest verandmiskogemust nõustus jagama meile täna Loo kooli õpetaja Kersti Kukku.

Korraldajate sõnul õnnestus doonoripäev üliliedukalt ja koguni kolmeteistkümne esmakordse doonori lisandumine elupäästjate perre innustab selliseid väljasõite korraldama kindlasti ka edaspidi. Ehk oled

ka sina, armas lehelugeja, meie järgmine Jõelähtme valla uus doonor!

Tablimald Jõelähtme valla doonorid: Koit Vaher (110 korda, Kostivere); Aleksei Rääim (69 korda, Koogi); Allan Martin (63 korda, Kallavere).

Vastab Loo kooli õpetaja Kersti Kukku

1. Kas esmakordne vereloovutamine vajab suurt eneseületust?

Vereloovutamise ei nõudnud väga suurt eneseületust. Soovisin mõned aastad tagasi Tartus õppides ise doonoriks minna, kuid siis saadeti mind koju tagasi. Õeldi, et hemoglobiini tase oli liiga madal. Seekord oli kõik korras ja mul on hea meel, et sain doonorlusega algust teha. Enese tunne oli hea nii vereloovutamise ajal kui ka pärast seda.

2. Mida ütleksid inimesele, kes seekord ei julgenud verd loovutada?

Väike hirm on loomulik. Kui vaatasin, kuidas mu veri muudkui voolab ja voolab sinna kogumiskotikesse, mõtlesin, et äkki varsti hakkab paha. Õnneks ei hakanud. Kui mõelda sellele, kui palju head võib 450 ml verd teha, siis hirm kaob.

Sadama suurimaks ohuallikaks on AS-i DBT väetiseterminali kuppellaod. Ülo Russak

Võerdla külal on tulevikku

■ Pisike küla, Jõelähtme vallas Maardu külje all, toibub räsivast minevikust. Kunagise Maardu Keemia-kombinaadi fosforiidi-kaevanduse alla jäänud Võerdla küla on ühe kange eesti naise eestvedamisel taas öitsele puhkemas.

Styna Eerma

Külavanem Piret Pintman-Hellaste esivanemad on Võerdla külas mitu inimpõlve talu pidanud. Pireti vanemad töid ta juba päris pisikesena vanavanemate juurde hoida, sest nõukogude ajal ei olnud kombeks pärast lapse sündi pikalt kodus olla. Pisikest Piretit tema vanuse tõttu aga lasteada veel vastu ei võetud. Seetõttu ongi Pireti elu esimesed mälestused peamiselt vanavanemate talust.

Külavanemaks juurtega inimene

Piret Pintman-Hellaste on juba teist korda valitud Võerdla külavanemaks. "Kui kasvasin Tallinnas ja käisin seal kooliski, veetsin kõik koolivaheajad vanaema-vanaisa juures," räägib Piret. "Pärast vanaisa siit ilmast lahkumist, asusin oma perega siia elama, nüüd saab sellest juba seitse aastat," sõnab naine.

Piret meenutab aega, kui Jõelähtme vallas sai hoo sisse külavanemate valimine. Ka Võerdla elanike hulgas tuli asi päevakorda. Külavanema statuut näeb ette, et vanemaks saab valida isiku, kes elanikeregistris on antud küla elanik.

"Meil oli tol ajal külla sissekirjutatud vaid 13 inimest, see võttis valitavate ringi üsna koomale," meenutab naine. Valitavate ring jäi veelgi kitsamaks pärast arutelu teemal, et külavanem võiks olla nn juurtega inimene. "Ja kui otsustati, et valitud esindaja võiks olla ka noorem kui kaheksakümne aastane, siis ega valikut peaaegu ei jäänudki," naerab Piret, kuidas just tema külavanemaks valituks osutus. Pireti sõnul ei olnud tal mingit ambitsiooni külavanemaks saada, pigem

kohusetunne, et kui on vaja siis on vaja.

Kaevandused ümberringi

Piret räägib, et Võerdla oli üsna suur ja jõukas küla eelmise iseseisvuse aja lõpus, neljakümendatel aastatel. Kui Maardu Keemiakombinaat hakkas fosforiikaevanduse ala laiendama Võerdla küla maadele, pidid külainimesed oma asjad kokku pakkima ja kodudest lahkuma. Kogu majapidamine kuni marjapõõsasteni hinnati ära, inimestele maksti nende vara eest üsna väikest hinda ning lahkujatele leiti uued elukohad.

"Meie küla kahekümne kolmest talust jäi järgi vaid seitse," sõnab Piret kurvalt. Endised Võerdla külaelanikud asustati ümber, osad neist elavad Kallaveres, osad Ülglise külas, mõned Tallinnas Pääskülas.

"Meie küla asub aktiivse lubjakivi tarbevaru ja samuti graniidivarude peal," lausub naine ohtes. "Siin on suured kaevandushuvid ning lubjakivi kaevandamine praegu aktiivselt käibki." Teisele poole küla jääb aga Tallinna Jäätmete Taaskasutuskeskus, mis aeg-ajalt oma haisuga külaelanikke häirib. "Probleeme meil jagub ning sellest on ilmselt tingitud ka küla vähene elanike arv," on naine veendunud.

Muinsuskaitseala

Möödunud aasta seisuga oli elanikeregistris Võerdla külaelanikke vaid üksteist inimest. "Suviti on pilt veidi rõõmsam, sest siis on meid neljakümne hinge ringis," muigab Piret. "Eks vanad lähevad ja nende järeltulijate siia kolimine on noortele riskantne ettevõtmine," mõõnab naine. "Alles detsembrikuus matsime naabertalu vanatädi ja talu jäi tühjaks."

Naise sõnul on Võerdla külla raske ka ehitusluba saada, sest üheltpoolt ütleb seadus, et riigil on õigus oma maavaradele ligi pääseda ja teisalt seab oma piiranguid see, et küla kuulub muinsuskaitse alasse.

"Tänu Vello Lõugase poolt siinkandis avastatud muistsetele inimtegevuse jälgedele sai fosforiidi kaevanduse ajale otsa," meenutab Piret. "Olen oma küla vanemate inimeste mälestustest ja siin kaevanud

töömeeste meenutustest kuulnud, et karjääri kaevamise käigus tuli välja kivikirveid, inimeste luustikke ja muud." Pireti sõnul võib arvata, et mingi osa arheoloogiamälestistest on jäänud karjääri alla ning ajaloolisi leide oleks rohkemgi olnud kui õigel ajal oleks jaole saadud.

"Ja nüüd on graniit ja lubjakivi," ohkab naine kurvalt. "Me oleme üsna ära raputatud, hinged on hellad ja haiged, kuid sellest hoolimata oleme ikka elus ja edasi püsinud." Piret leiab, et Võerdla külal on isegi hästi läinud, võrreldes Võerdla ja Maardu vahel asunud Kroodi küllaga, mida pole üldse enam olemas.

Külaste kokkutulek

Juba kaheteistkümnendat korda, kogunevad tuleval suvel endised ja praegused Võerdla küla inimesed kokku, et meenutada ühist lapsepõlve ja kodu. "See üritus saigi ellukutsutud nende poolt, kelle lapsepõlv siin külas möödus," selgitab Piret. Täna on need inimesed üle kuuekümmend aastased. Pireti sõnul on positiivne see, et mida aasta edasi, seda enam on inimestel tunne, et nad siia kuuluvad. "Eriti nendel, kes olid sunnitud lahkuma," lisab ta.

Suvine kokkutulek on pausunud aasta-aastalt aina suuremaks, möödunud aastal oli kohal lausa kuuskümmend inimest, neist suur osa neid, kelle talud karjääri alla jäid. "See on tore ja samas ka kurb, kuid selline saatuse meie külal on."

Küla väärtustamine

"Ma olen külavanemana üritanud küla väärtustada nii meie endi inimeste silmis kui ka laiemalt, et me ei ole väljasurev küla," räägib naine õhinal. "Olen katsunud kõigiti osa võtta erinevatest aktsioonidest, esimeseks oli kodulooliste juttude konkurs." Naine räägib, et kuna tol hetkel oli graniidikaevanduse teema päevakorras, siis hakkas ta vanemate olijate käest uurima, kuidas fosforiidi kaevanduse ajal see elu Võerdla külas siis oli. "Külaelanike mälestused said kirja ning avaldati ka kolm korral vallalehes," meenutab Piret.

Võerdla külavanem Piret Pintman-Hellaste usub küla tulevikku.

2xStyna Eerma

Külavanema ametimärk.

"See oli minu esimene suurem ettevõtmine, et näidata – Võerdla küla elab ja on tegus," lausub naine sõjakalt. "Seoses fosforiidilooga hakkas kogunema veel igasuguseid muid lisamaterjale, mida oleks olnud kurb kõrvale jätta, nii hakkasingi tasapisi ülejäänud mälestusi ja lugusid kirja panema," räägib Piret. Käsikirjalises külaraamatus on kirjas küla üldine ajalugu, siis info talukohtade kohta, nii nende, mis tänaseks alles kui ka nende, mis kaevanduse alla jäid. "Infot tuleb siit-sealt juurde ja valmis meie külaraamat veel ei ole," mõõnab ta. Osa raamatu jaoks kogutud fotodest, mis oli pildistanud Peeter Rauam, on

Puska talu nime saamise lugu, kirja pannud Puska talust pärit Henn Karits:

"Vene tsaar Peeter I-sel hakkas kange tahtmine aken Euroopasse raiuda. Tuli siis suure sõjaväe ja killavooriga Tallinna poole teele, kus sel ajal Rootsi sõjavägi pesitses. Pikk ja paene tee oli aga mitmed kaurite alusvankrite rattad ära lõhkunud. Tallinna lähedal, otse Võerdla ja Rebala küla lagedale, jäädigi mitmeks päevaks laagrisse. Meie esiisade talu oli kandnud tol ajal Eriki nime. Talul oli vägev sepikoda. Esiisa koos abiliste ja poegadega kamandati kaurite rattaid parandama. Ööd ja päevad ei kustunud ääsituli kuni kolmandal hommikul mehed rampäsinutena maha olid varisenud. Kui tsaar Peeter tööd üle vaatama tuli ja maaslamavaid nõgiseid mehi nägi, tõstis ta oma marssalisaua meeste kohale ja ütles: "Selle talu nimeks saagu Puska (kahur)." Ümberkaudne rahvas hakkaski Eriki talu Puskaks hüüdma kuni lõpuks see nimi sada aastat hiljem ka kirikukirjadesse võeti.

veebruarikuust välja pandud näitusele Jõelähtme kirikusse.

Aasta Küla

"Kaks aastat tagasi tegi Priit Põldma ettepaneku, osaleda Võerdla küllaga Harjumaa Aasta Küla konkursil," meenutab Piret. Pika mõtlemise peale otsustati siiski osaleda. "Küla ei olnud üldse valmis veel ja inimestel oli vastakaid arvamusi, kuid kokkuvõttes ütlesin oma "jah" sõna ära ning komis-

jon tuli kohale," meenutab naine.

Pärast komisjoni kohal käimist oli pikk vaikus ja kui Piret sügisel kirja sai, et oodatakse autasustamist, oli üllatus suur. "Me saime kolmanda koha!" See näib siiani Pireti jaoks uskumatu olevat.

"Minu jaoks oli see suur enesetõustus, et ma olen õigel teel," rõõmustab Piret. "Meie külas on nii palju väärtuslikku veel alles!"

President tunnustas Jõelähtme pärimuse kogumist

Algus lk. 1

"Kuna Jõelähtme on piisavalt suur, tuli teha esmalt valik, kus pärimuse kogumisega algust teha," meenutab Triin oma esimesi samme. "Otsustasin alustada viiest põhjapoolsemast külast ja siis sealt järjest alla poole liikuda. Pärast väikesi plaanimuutusi käisime lõpuks Neeme, Jõesuu, Ihasalu, Koila, Koogi ja Manniva külades. Kõik need said valitud alguses juhuslikult, aga mida aeg edasi, seda rohkem soovitati mõie inimesi, kelle juurde võiks minna juttu ajama," räägib ta.

Mälestuste sära silmades

Projekti alustades oli selge, et seda ükski teostada ei ole reaalne. Pärimust pole mõtet

koguda ju lihtsalt enda või muuseumi jaoks, kui see ei puuduta kohalikke inimesi, ei aita neil luua paremat sidet oma koduga ega anna neile midagi tagasi. Just seepärast sai kaasatud projekti piirkonna elanikke, ka noori.

Ehk oligi vaja ainult väikest väljastpoolt tulevat tõiuet, et kohalikud märkaksid seda, mis on nende ümber väärtuslik ja oskaksid küsida küsimusi selle kohta, mida tasub hoida ja meelles pidada? Triin ise on Tallinna tüdruk ja seda hinnatavam on tema pühendumus ja kiindumus Jõelähtme vastu.

"Need olid ilusad hetked, kui sa näed inimeste silmades sära oma noorusaegadest, kohutamispaikadest, pidudest, kelgu-

magedest ja mõnest kõhdest tekitanud kohast jutustades," meenutab ta külaskäike ja jutuaajamisi.

"Kuulsime nii mõnegi sellise loo, millest pole varem kordagi räägitud. Näiteks saime teada, et ka Jõelähtmesse olla maetud üks Rootsi kuningas. Seda kohta kartsid lapsed hirmsasti. Samuti saime teada, milline näinud kunagi välja Ihasalu kabel – kasetohust katusega ning ümber selle kasvanud puud, millele olnud ristimärgid kraabitud. Huvitavaid lugusid on muidugi veel ja veel," räägib naine.

1930. aastatel toimus Jõelähtme koolides pärimuse kogumine – õpilased pidid oma ema-isa küsitlenu ja selle põhjal siis jutu kokku kirjutama.

Kogutud tekstid saadeti Eesti Kirjandusmuuseumile. Pärimust on Jõelähtmest kogunud ka Rudolf Põldmäe. 2011. aastal kontrollisime, tuginedes varasemale pärimusele, kui palju mäletatakse veel neid lugusid, mis on varem kirja pandud või kas inimesed oskavad ehk veel midagi nende kohta täpsustavat öelda.

Oodatud kaasa lööma

Pärimuse kogumise projekt on selleks korraks küll läbi, aga kindlasti ei suuda senised tegijad oma küsimustikke nurka visata. Kogunenud on pikk nimekiri inimestest, kellega tahaks veel rääkida. Kõik huvilised, ka piirkonna koolide õpilased on oodatud kaasa

lööma. Praegu tegeleb pärimuse kogumise ja talletamisega MTÜ Rebalased, kelle idee on luua Jõelähtmesse oma pärimuskeskus, kus saab tutvuda varasemate kirja pandud lugude juttudega ning organiseerida uusi kogumisaktioone. Kogu kirja pandud materjal saadetakse ka Eesti Kirjandusmuuseumi Rahvaluule Arhiivi, et see säiliks seal tulevaste põlvkondade jaoks.

Kui kellelgi on juba praegu mõni lugu olemas, mida ta tahaks meiega jagada, võib julgelt ühendust võtta triin448@gmail.com või telefonil 5560 7627.

"Täna väga neid, kes jagasid meie, kogujatega oma lugusid ning neid, kes kulutasid pärimuse kogumisele oma isik-

likku aega, et aidata kaasa selle plaani teostamisele," ütleb Triin Äärismaa-Unt lõpetuseks. "Pärimuse kogumine aitab meil teada saada sellest, kuidas elati Jõelähtmes varem, milliseid tähtpäevi peeti, millised olid kombed, milliseid laule lauldi ja tantse tantsiti. See kõik on ju meie kultuur ja ajalugu, mis aitab meil paremini mõista meie esivanemaid ja nende eluolu. Pärimus on meie kultuur, meie ajalugu ja meie tulevik. Pärimus olemegi meie koos oma kodu ja kodukandiga ning nende inimestega läbi aegade. Hoidkem seda kallist varandust, oma esivanemate pärimust."

Jõelähtme valla lasteteatrite festivalil mängiti maha mitmeid etendusi ning taas oli positiivselt üllatajaid.

Maie Ramjalgal

Lasteteatrite festival üllatas taas

■ **Laupäeval, 6. aprillil toimus järjekordne Jõelähtme valla lasteteatrite festival, sedapuhku oli Jõelähtme rahvamajas toimunud traditsiooniline üritus järjekorras juba neljateistkümnnes.**

Priit Pöldma

Kenal kevadisel laupäeval oli rahvamaja täis nii sagivaid lapsi, nende vanemaid kui ka juhendajaid-õpetajaid. Kokku võis näha koguni üheksat lavastust kaheksa eri lavastaja eestvedamisel.

Pika eeskava poolitas vaheaeg, kus kõigile osalejatele pakuti suppi ja pirukat. Päeva avalöögi tegid lasteaia, kes paistsid silma kena ja lustaka näitlemise ja rõõmsa lavakujundusega. Esimesena astus lavale Kostivere lasteaia Vanderpõnnide rühm etendusega "Kuidas loomad endale sabad said", juhendajad Kaire Käärik ja Margot Saarmets. Järjekorras teine lavaleastuja oli Loo lasteaia, kelle etendus "Kuidas tekisid aastaajad" oli tore ja õpetlik nii lastele kui ka täiskasvanutele. Loo lasteaia rühmade juhendajad olid Velve Lepp ja Katrin Vadi.

Vilve Klettenbergi lavastatud Loo kultuurikeskuse etenduses "Sünnipäevakink" oleks tuge-

vama soo esindajad laval Maie Ramjala sõnul võinud teha mehisemat häält, kuna elevust täis saalis läks räägitu publikule mõneti kaduma. "Sellises olukorras on see aga mõistetav," tõdes Ramjalgal.

Neeme lasteaia etendused "Muinasjutt valgest pullikesest" ja "Suur lomp" olid lustakad ja paraja pikkusega nii esinejatele kui ka publikule. Aitäh juhendajatele Iida-Leena Allikule ja Elvi Hantsomile.

Päeva teise poole avalöögi andis Kersti Laanejõe juhendamisel lavale toodud Kostivere Laste Teatri etendus "Lumemeit", mis on juba mitmelt festivalilt saanud igakülget tunnustust ja kiitust. Juba etenduse alguses oli tunda tugevat

lavastajakätt ja lava hästi tundvaid näitlejaid. Neeme kooli etenduse omapära oli juba selles, et loo kirjutas oma kooli tütarlaps Brigitta Saueauk. Tantsurohke etenduse lavastaja on Merike Kahu.

Kenade kostüümide poolest paistis silma etendus "Väike nõid", mille nimiosaline tegi Maie Ramjala sõnul oma rolli nauditavalt ja suure sisemise kirega. Veel paistsid selle andeka seltskonna hulgast kõrvalosatäitjatena silma kaks korviga eidekest.

Seekordse lasteteatrite festivali lõpetas Loo kultuurikeskuse näitering suurepärase lavatööga "Eesti rahva lugu", mis pani saali vaikselt kuulama ja hinges innukalt kaasa elama. Teatri-

festivali korraldaja Maie Ramjala sõnul väärivad tuhat tänu ja tunnustust lavastaja Vilve Klettenbergi mahuka materjali kokkupanek ja lavale toomine. "Tema lavastus oli tänavu-aastasel festivalil suur üllataja," ütles Ramjalgal.

Teatripäev on tõestanud juba, et Jõelähtme vallas on teatritegemine au sees ja huvilisi on palju. Kevadisel festivalil saavad üksteisel mõõtu võtta nii lapsed kui juhendajad. Ka kohaletulnud emad-isad on alati õnnelikud järeltulijaid laval nähes. Teatrilapsed lahkusid rahvamajast rõõmsal teadmisel, et järgmisel aastal kohutakse juubelifestivalil jälle ja senikaua tuleb usinasti harjutada.

Väike nõid, kes tahtis saada heaks

■ **Südamlik ja tore lugu väikesest nõiatüdrukust, kes tahtis saada heaks nõiaks ja otsustas teha selleks häid tegusid. Aga suured nõiad ütlesid, et hea on see nõid, kes teeb halba.**

Rozeta Meos

4A klassi tore ja õpetlik lugu, mille esmaetendus toimus Loo kooli aulas 1.-5. klasside õpilastele reedel, 5. aprillil just vahetult enne Jõelähtme valla laste näiteringide ülevaatusi.

Juhendaja Maiu Pintman oli leidnud rollid kõigile oma klassi 16-le õpilasele.

Peaosatäitja Kaili Kirt võlus kõiki saalisolijaid oma mängulisusega – teda oli kohe terve lava täis! Ta laulis ja tantsis ja rääkis ja muudkui tegi aga oma häid nõiatempe. Vahvad olid oksakorjajad "vanamutikesed", kes ka ülevaatusel tunnustuse osaliseks said, ja poisikesed puude otsas, kaarnapoisi ja -tüdruku kostüüm oli perfektnine ning muidugi kõik need nõiad oma superilusates nõidade kostüümides. Peakatetest ma ei räägigi!

Ja kes küll tegi kõik need luuad, millega nõiad Blocksbergi mäele lendasid?

Aitäh kõigile laste vanematele selle suure töö ja nähtud vaeva eest!

Tulemus on ilus! Ka lavakujundus oli lihtsate vahenditega väga veenvaks teatud!

Laste lavaline liikumine, tants ning sõnaline osa olid lihvitud suurepäraseks!

Loo kooli direktor Ants Rebane ning õppealajuhataja Kristi Siirman käisid 10. aprillil 4A klassi näitetruppi ning Maiu Pintmani tänamas ning kinkisid lastele tordi.

Loo kooli 4A klassi "Väikesest nõida" saab vaadata veel:

- teispäeval, 30. aprillil kell 15.00 Loo kultuurikeskuses Nõidade karnevalil,

- laupäeval, 11. mail kell 10.00 Loo kooli aulas, kuhu ootame Loo kooli eelkooli lapsi koos oma vanematega.

Pakkumise teeme ka Loo lasteaiale, kes on ka kõiki eelnevaid 4A klassi näidendeid näinud ja veel Kostivere põhikoolile ja Lagedi põhikoolile.

Kaili Kirt võlus Väikese Nõiana saalisolijaid oma näitlejameisterlikkusega. Rozeta Meos

Loo Lasteaed

Päsupesa kuulutab välja konkursi

lasteaiaõpetaja ametikohale.

Tööle asumise aeg: esimesel võimalusel.

Kandideerimiseks:

avaldus, CV ja haridust tõendavate dokumentide koopiad esitada aadressil Saha tee 12, Loo alevik, 74201 Harjumaa

või e-aadressil loopsa@gmail.com.

Lisainfo: telefonil 51 24 107 või meili teel.

Jõeähtme luulelaps 2013

■ **Laupäeval, 20. aprillil laoti alusmüüri uuele traditsioonile Jõelähtme vallas. Toimus võistlugemine "Jõelähtme luulelaps".**

Loo lasteaia saali kogunes üle kogu valla 3.-7. aastaseid lapsi 40 ringis. Tuldi koos emade-isadega, õdede-vendadega. Üleskutse osalemiseks saadeti kolme valla lasteaeda. Mõnes lasteaias õpetasid õpetajad lastele luuletused selgeks ja mõnes jäeti see lastevanemate hoolde.

Hommikusest tugevast vihmajärgest märgunud tiivad saputas Luulehaldjas kohapeal kuivaks ja jutustas sissejuhatuseks loo luule imettegevast võimest. Ja aina luuletas ja luuletas: päikesekiirest ja valgusest hiirest, soojast sallist ja kalli-kallist.

Žürii, koosseisus Maria Marika Kurvet, Kai Mütsersepp, Kaili Kirt ja Elle Himma andsid välja üheksa eripreemiat. Kaalukaasile pandi noore luulesõbra kõneselgus, luuletuse sisu edasiandmise oskus, esinemisjulgus, väljendusrikkus ja ilmekus. Lisapunkte anti huumoritaju, muheduse ja säravate silmade eest.

Luulehaldja eripreemia andis Luulehaldjas isiklikult üle Jesse Lauterile, õpetaja Iida-Leena Allik

Eripreemiad: Mattias Kalju, õpetaja Elvi Hantsom

Iiris Aus, õpetaja Elen Orav
Tristan Kangur, õpetaja Elen Orav

Karl Joonas Kark, õpetaja Iida-Leena Allik

Anni Egeli Kivikangur, õpetaja Kersti Sepp-Kivikangur

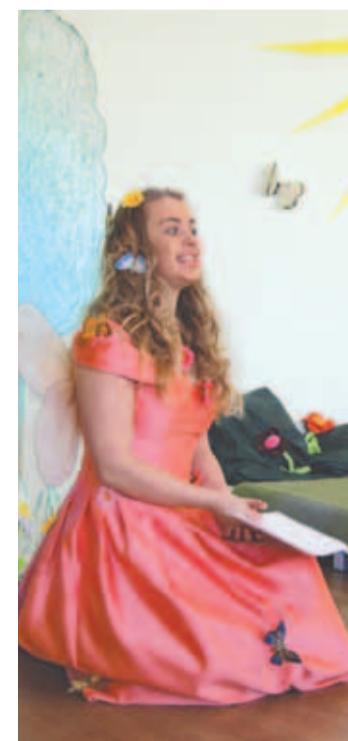
Kaarel Johannes Rodima, õpetajad Ülle Merimaa, Kaarin Hiit

Miia Umboja, õpetaja Siiri Umboja

Sireli Püvi, õpetaja Iida-Leena Allik

Kadri Klandorf, õpetaja Riina Teinmann

Suur tänu kõigile osalejatele, õpetajatele ja korraldusmeeskonnale! Luuletusi loeme järgmisel aastal jälle! Ja mitte ainult Jõulumehel.

Kuhu minna mais?

- 02.05 kell 12 Loo Kultuurikeskuse B-korpuses Loo seniiorideklubi Pihlakobar **ÜMARLAUD**. Info: Kai Mütirsepp, tel 5096646
- 04.05 Jõelähtme vallas koristustalgud **TEEME ÄRA**
Lisainfo: www.teemeara.ee
- 04.05 kell 16 Neeme Rahvamajas **JUMALATEENISTUS**
Info: Marika Kurvet, e-post: marika@neemerahvamaja.ee
- 04.05 Jõelähtme Rahvamajas
> kell 11 **JÕELÄHTME VALLA LUSIKAPIDU**
> kell 13 talgud **TEEME ÄRA**
Info: Maie Ramjal, tel 539778896
- 05.05 kell 10-18.00 Loo aleviku keskväljakul **LOO PÄEV 2013**
> Saab lustida ja laulda, tantsida ja mängida!
> Laadal saab osta ja müüa!
> Lõbustused kogu perele, lastele atraktsioonid, ponisõit, õhupallid!
> Esinevad Loo Kultuurikeskuse ja külaliskollektiivid.
> Päeva lõpetab ansambel **TUULELÕOTSUTAJAD**, mille koosseisu kuuluvad vinged rahvamuusikaviljelejad: Juhan Uppin (eesti lõõtspill, karmoška, laul), Enrik Visla (viul, laul), Toomas Oks (kitarr, laul), Priit Rikker (bass, laul), Siim Rikker (eesti lõõtspill, karmoška, laul).
Päevajuht **JAANUS PÄRNPUU**. Korraldaja: Loo Kultuurikeskus, Toetajad: MTÜ Loo Selts, Loo Elektriühendus, Loo Vesi, Jõelähtme Vallavalitsus. Info: www.lookultuurikeskus.ee, tel 6080573, 5152215
- 05.05 kell 17 Kostivere Kultuurimõisas **TEATRIMÄNG KOSTIVERE MOODI**. E. Vilde lavastused "Ärapõlatud peigmehed" ja "Klamanni emanda kosilased".
Kostivere täiskasvanute näitegrupi esituses. Lavastaja Kersti Laanejõe.
Info: Kostivere Kultuurimõis, telefon: 608 1539; 5328 4841
- 09.05 kell 16 Kostivere Noortekeskuses viktoriinide sari **EUROOPA PÄEV**. Info: Anneli Birkholtz, Tel: 6081690, 5853 8848, kostiverenk@joelahtme.ee
- 09.05 kell 18.30 Loo Keskkooli aulas **EMADEPÄEVA KEVADKONTSERT**.
Info: Rozeta Meos, e-post rozeta.meos@lookool.ee
- 10.05 kell 10.15 Loo Kultuurikeskuse B-muusikatoas Loo Beebikooli **EMME-ERI**. Info: Kai Mütirsepp, tel 5096646
- 10.05 kell 15 Rootsi-Kallavere muuseumis näituse **KÄSITÖÖ VOODIS** avamine. Info: Rootsi-Kallavere muuseum, e-post: museum@rkk.ee
- 10.05 kell 19 Loo Kooli saalis **MUUSIKALINE KINGITUS EMALE**. Eesti Rahvusmeeskoor, dirigent Rasmus Erismaa. Kavas Pärt Uusberg, Gustav Ernesaks, Eduard Tubin, Alo Mattiisen, Tuudur Vettik, Mart Saar, Giuseppe Verdi, Billy Joel jt. Pilet eelmüügist 3 eurot, kohapeal 5 eurot. Piletid müügil Loo Kultuurikeskuses ja Loo Raamatukogus. Lisainfo: 6080557 ja 57827856. Korraldaja: Loo Kultuurikeskus koostöös Eesti Kontserdiga.
- 11.05 kell 12.30 Neeme Rahvamajas **EMADEPÄEVA PEREPIDU**
> Lastekontsert Neeme Rahvamajas.
> Kaitseliidu üritused õues.
> Ühine sõdurisupi söömine.
> Müügil lilletaimed, käsitööesemed ja küpsetised.
Korraldaja: MTÜ Neeme Naiste Rannavalve Selts.
Toetaja: Jõelähtme Vallavalitsus. Info: sirje.pollu@gmail.com; triin.lindau@joelahtme.ee
- 11.05 kell 16 Kostivere Kultuurimõisas kontsert **IIDNE TEE – ANU JA TRIIN TAUL**. Kaastegev Tarmo Noormaa (lõõtspill). Pilet 7 eurot. Korraldaja: Kostivere Kultuurimõis koostöös Eesti Kontserdiga. Toetaja: Eesti Kultuurkapital.
Info: Kostivere Kultuurimõis, telefon: 608 1539; 5328 4841.
- 14.05 kell 16 Kostivere Noortekeskuses **MÖTTETALGUD**. Hea noor, on sul mõni idee, mille teostamiseks vajad abi? Ootame kõiki aktiivseid noori mõttetalgutele.
Info: Anneli Birkholtz, telefon 6081690, 5853 8848, kostiverenk@joelahtme.ee
- 14.05 kell 18 Loo Kultuurikeskuses salonigõhtu **ETVÕIKSID KOGEDA HEADUST, MIS ÄRKVEL HOIAB HINGE**. Kevadine salonigõhtu koos luule ja klaverimuusikaga. Esinevad luulelapsed ja klaveriõpetaja Tiit Lelle õpilased.
Info: Kadri Lepik, tel 55635021, www.lookultuurikeskus.ee.
- 14.05 kell 17 Kostivere Kultuurimõisas **EMADEPÄEVA KEVADKONTSERT**. Korraldaja: Kostivere Kool.
- 15.05 kell 12 Loo Kultuurikeskuse B-saalis **MUTIONU PIDU**, seniioride klubi Pihlakobar **PANNKOOGIPÄEV**.
Esinevad Loo Kultuurikeskuse näiteringi poisid ja Jõelähtme Muusikakooli lapsed. Info: Kai Mütirsepp, tel 5096646
- 15.05 kell 19 Loo Kultuurikeskuses **TEATRIÕHTU**. Jälgi reklaami! Info: Kadri Lepik, tel 55635021, www.lookultuurikeskus.ee.

"Made to Go" võileivad valmivad

■ **Loo firma Lunden Food OÜ tegevdirektor Ülo Rekkaro räägib, et 2007. aastal alustas ettevõtte võileibade tootmisega Soome turule. "Päris kulukas oli kakssada võileiba üle lahe viia," meenutab Rekkaro muulates.**

Styna Eerma

2008. aastal sai valmis tootmis-köök ning siis alustas ettevõtte valmistoitude tootmisega. "Supi-põhjad, salatid, kapsarullid, pihvid," loetleb Rekkaro imeväikest osa tootesortimendist. "Kõõgi-tooteid on meil seinast-seina, kuid tooteid valmistame vaid tellimusepõhiselt," selgitab ta.

Hommikuse tellimuse alusel läheb toodang õhtul välja, et järgmisel päeval kliendi lauale jõuda. "Lattu me ei tooda, meie tooted on kiire realiseerimisajaga, mõni toode viis, mõni kaheksa päeva, mistõttu tuleb operatiivselt tegutseda," räägib ta.

Reisilaevel ja rongides

"Alates 2010 valmistame Statoili poolt korraldatud hanke võitjatena kaubamärgi "Made to Go" võileibu. Aastas teevad meie tootjad valmis neli ja pool miljonit võileiba," sõnab mees.

Ettevõttes valmib päevas 100 erinevat võileiba ja ca 60 erinevat kõõgitoode. 50% kogutoodangust läheb Soome, kus Lunden Food OÜ varustada on 500 kauplust. Tooteid saab maitsta reisilaevel Tallink, Silja Line ja Viking Line. "Laevaga Soome või Rootsi sõitvad inimesed söövad Rootsi lauas või a la carte restoranides Lunden Food OÜ tooteid, niisamuti inimesed, kel rongiga Peterburi või Moskvasse sõites köht tüh-jaks läheb. Lunden Food OÜ partneri LM Keskus OÜ kaudu läheb ettevõtte toodang ka paljudesse restoranidesse üle Eesti.

Tooteid võib leida ka Prisma poodidest ja Tallinna Kaubamajast.

Külmakett autoden

"Kogu toodang valmib käsitsi ning säilitusaineteta," sõnab

Rekkaro. "Saame lühikest realiseerimisajaga lubada seetõttu, et meie tootmistöö käib kõik alla +6 kraadi." Ettevõtte ladudes on temperatuur 2-4 kraadi. "Külmakett on kuni autode ni ning autod on varustatud jahutusseadmetega. Samuti on toorained värsked, see annabki selle võimaluse," selgitab Rekkaro.

Ettevõttes töötab täna 135 inimest, nendest enamus on nn liini peal. "Töö on raske, sest ükskõik kui soojalt inimene ei riietu, on päev läbi külm ruumis töötada päris keeruline, kuid värske toidu valmistamiseks muud võimalust ei ole," möönab Rekkaro.

Konserve tegema ei hakka

Oma tootmishoone on ettevõtte järk-järgult üles ehitatud. "Ikka meeter meetri haaval," naerab mees ja lisab tõsine, et areng on tegelikult olnud üsna kiire ja sammud, millega astunud, märkimisväärselt pikad.

Ettevõtte on juurde soetanud lisapinda ning plaanib peagi laienema hakata. "Tänavu me suure tõenäosusega ehitama ei hakka. Kolm aastat järjest oleme teinud hoone rekonstrueerimiseks miljonilisi investeeringuid, kuskilt peab hakkama tagasi teenima," usub Rekkaro. "Praegu tuleb see maja ära kasutada, üle ei ole me kunagi finantseerinud ja selle poleks ka mõtet." Tänaaseks on hoones uuendatud kogu ventilatsioon ning järgmisel aastal on plaanis välja vahetada kõik jahutus-seadmed. "Tegemist jagub," rõõmustab mees.

Laienduse käigus võimalikest uuendustest tegevdirektor väga rääkida ei soovi: "Peamine uuendus põhineb tehnoloogial, toiduainete pakenditel." Rekkaro lubab, et conserve nad tegema ei hakka. "Tahame kahe jalaga maa peal olla ja võimalikult laia sortimenti toota, samas anname endale aru, et endid killustada me ei saa. Ei saa nii, et ühes nurgas teeme pakisuppi või konservi ja teises nurgas kiire realiseerimisajaga võileibu!"

Kohalikke töötajaid napib

"Kunagi kui ettevõttes töötas 50-60 inimest, olid üle poole neist kohalikud elanikud," meenutab Rekkaro. Tänaaseks on vallainimesi ettevõttes vähem

Lunden Food OÜ tegevdirektor Ülo Rekkaro.

Lunden Food OÜ faktides:

- Äripäeva andmetel tunnistati Lunden Food OÜ 2011. aastal Eesti parimaks toiduainetetööstuseks.
- Ettevõttele on omistatud toiduohutuse juhtimissüsteemi rahvusvaheline sertifikaat ISO22000
- Eelmisel majandusaastal jäi ettevõttel 10-miljonilisest käibest puudu vaid paarsada tuhat.
- Ettevõtte toodangu toorainest 80% on ostetud Eestist.
- Ettevõtte kasutab vaid kohalikku tööjõudu.
- Toodangust 75% läheb ekspordiks.
- Ettevõtte emafirma on OY Lunden AB, mis on Soomes Turu linnas asuv perefirma.

ning töötajaid enamik on pärit Maardust või Lasnamäelt. Tegev-direktori meelest võiksid kohalikud elanikud tulla end julgemalt Lunden Food OÜ-sse tööle pakkuma. "Seltskond on meil vahva ning majas valitseb sõb-

ralik ja hea õhkkond," räägib ta. "Jõelähtme vallavalitsusega on meil head suhted, oleme jõudumööda vallaüritustel ikka oma abikäe ulatanud," sõnab mees ja lisab, et Jõelähtme vallas on hea töötada.

Lunden Food OÜ on Loo alevikus tegutsev toiduainetetööstus.

Pakume tööd tootmistöölistele.

Töö on vahetustes ja jahedas ruumis.
Töötasu 2,75 eur./tund (katseajal) + lisatasud.

Lisainfo tel. 60 25 874

Töötajate valmistatud kapsamemm.

avad Jõelähtme vallas

Hoolimata jahedatest tööruumidest on töötajad naerusuised.

Ükski Lunden Food OÜ toode ei sisalda säilitusaineid.

5xStyna Eerma

Südamlikud õnnesoovid kallile
Elli Wilhelmine Asorile
94-ndal sünnipäeval!

Soovide kaevul ei olegi põhja, kätte sealt tialgi kõike ei saa...
Püüad sealt pärleid, käsi haarab vaid tühja –
tõeline aare jääb leidmata.
Püüa sealt kaevust sa tugevat tervist, sõprust ja hellust
ning armastust!
Paremat aaret elus olemas pole vist, kui tunned
omaste lähedust!
Jõudu ja tervist soovivad neli järgnevat põlvkonda.

- 16.05 kell 18 Neeme Rahvamajas Jõelähtme Muusikakooli Neeme filiaali õpilaste KEVADKONSERT. Info: Tiina Muddi, e-post tiina.muddi@gmail.com.
- 17.05 kell 9.00 Loo staadionil Jõelähtme valla 7.-12. klasside SPORDIPÄEV. Korraldaja: Loo Keskkool, koordinaator Rain Peerandi, e-post: rain.peerandi@lookool.ee.
- 18.05 kell 13 Laagris, Saue valla Kultuurikeskuses Harjumaa seniortantsupäev. Osaleb Loo PIHLAKOBAR. Info: Kai Mürsepp, tel 5096646.
- 18.05 kell 10 Iru tenniseväljakul TENNISE AVAVÕISTLUSED. Eelregistreerimine: Arno Kannike, e-post: arno.kannike@gmail.com. Korraldaja: MTÜ Iru Ämma Klubi. Toetaja: Jõelähtme Vallavalitsus.
- 18.05 kell 12.20 Kostivere Noortekeskuses Rahvusvaheline muuseumipäev TEATRI- JA MUUSIKAMUUSEUMI KÜLASTUS Pilet tasuta. Bussisõit 2x2,20 eurot. Info: Anneli Birkholtz, Tel: 6081690, 5853 8848, kostiverenk@joelahtme.ee.
- 20.05 kell 16 Kostivere Noortekeskuses – lähme külla LOO NOORTEKESKUSELE. Info: Anneli Birkholtz, tel: 6081690, 5853 8848, kostiverenk@joelahtme.ee.
- 21.05 kell 18.30 Loo Keskkooli aulas Jõelähtme Muusikakooli klaveri- ja kitarriõpilaste KEVADKONSERT.
- 22.05 kell 18 Loo Keskkooli aulas Jõelähtme Muusikakooli viiuli-, plokkflöödi- ja akordioniõpilaste KEVADKONSERT. Info: Tiina Muddi, e-post tiina.muddi@gmail.com.
- 22.05 kell 14 Loo Kultuurikeskuse B-saalis Loo seniiorideklubi Pihlakobar 8. hooaja LÕPUPIDU. Info: Kai Mürsepp, tel 5096646.
- 23.05 kell 15 Loo Kultuurikeskuse juurest JALGRATTA GROSS. Info: Loo Kultuurikeskus, Väino Haab, tel. 5110968, e-post vaino.haab@lookool.ee; Kadri Lepik, tel. 55635021, www.lookultuurikeskus.ee.
- 23.05 kell 18 Kostivere Kultuurimõisas Jõelähtme valla Muusikakooli õpilaste KEVADKONSERT. Info: Tiina Muddi, e-post tiina.muddi@gmail.com.
- 24.05 kell 18 Loo Keskkooli aulas KEVADBALL. Tantsuks mängib G. Otsa Muusikakooli bigbänd. Info: Rozeta Meos, e-post rozeta.meos@lookool.ee.
- 24.05 kell 18 Neeme Rahvamajas NEEME RAHVAMAJA – 43/20. Esinevad rahvamaja taidlejad ja külalisesinejad. Info: Marika Kurvet, e-post: marika@neemerahvamaja.ee.
- 25.mail kell 19.00 Jõelähtme Rahvamajas Jõelähtme Lavatrupi PLANEERITUD ESJETENDUS Ardi Liivese “Hall kaabu”. Lavastaja Maie Ramjalg. Pilet 3 eurot. Jälgi reklaami!
- 26.05 kella 12-14 Kostivere mõisa pargis ROHEVAHETUS JA SUURPUHASTUSTURG. Kõik on oodatud ostma, müüma, vahetama seda, mis majapidamises või koduaias üle on! Eelregistreerimine Siiri Heinmaa, tel 5853 8533.
- 27.05 kell 14 ja 29.05 kell 13 Loo Kultuurikeskuses Loo Kultuurikeskuse näiteringide hooaja LÕPUÜRITUSED. Tunnistuste kätteandmine. Info: Vilve Klettenberg, e-post: vilve@lookultuurikeskus.ee.
- 27.05 kell 12.00 Loo Keskkoolis 9. KLASSI LÕPUKELLA AKTUS. Info: Rozeta Meos, e-post rozeta.meos@lookool.ee.
- 27.05 Neeme Mudila LASTEAIA LÕPUPIDU. Kellaag selgub hiljem. Jälgi reklaami! Info: Neeme Mudila, e-post: pille.ellip@gmail.com.
- 29.05 kell 18 Loo Keskkooli aulas Jõelähtme Muusikakooli õpilaste LÕPUAKTUS-KONSERT. Info: Tiina Muddi, e-post tiina.muddi@gmail.com.
- 30.05 kell 11 Neeme Rahvamajas Nipitiri teatrietendus lastele KAPSAMAMMA VÕLUAED. Info: Marika Kurvet, e-post: marika@neemerahvamaja.ee.
- 30.05 kell 18 Kostivere Noortekeskuses tüdrukute õhtu TERVISLIK TOITUMINE. Info: Anneli Birkholtz, tel: 6081690, 5853 8848, kostiverenk@joelahtme.ee.
- 31.05 kell 9 Loo staadionil Jõelähtme valla 1.-6. klasside SPORDIPÄEV. Korraldaja: Loo Keskkool, koordinaator Rain Peerandi, e-post: rain.peerandi@lookool.ee.
- 31.05 Loo Kultuurikeskuse B-saalis
  - > kell 10.15 Loo Beebikooli EMME-ERI
  - > kell 11 Loo Beebikooli LÕPUPIDU
 Beebid saavad kooli lõputunnistused. Info: Kai Mürsepp, tel. 5096646.
- 31.05 kell 16 Kostivere lasteaias LASTEAIA LÕPUPIDU. Korraldaja: Kostivere Lasteaed, e-post: kaili@kostilaps.ee.
- 31.05 kell 17.30 Loo Lasteaed Pääsupesa LASTEAIA LÕPUPIDU. Korraldaja: Loo Lasteaed Pääsupesa, e-post: loopesa@gmail.com.
- 31.05 kell 19 Loo Kultuurikeskuses MOESHOW. Info: Kadri Lepik, tel 55635021, www.lookultuurikeskus.ee.

“Tark õpib teiste vigadest, rumal ei õpi enda omadestki”

■ Loo kooli 9.-12. klassi noortele käisid Põhja-Politseiprefektuurist koos politseiniku rääkimas liiklusest ja sellega seondust.

Otsiti vastuseid küsimustele: miks tekivad avariid, miks inimesed hukuvad või saavad liikluses vigastada, kui palju noori saab surma sellepärast, et turvavöö jäi kinnitamata jne. Kahetunnise kohtumise alguses tehti selgeks, mis tekitab juhile jooke ja mis mitte. See tehti selgeks nagu öeldakse “Puust ja punaselt” ehk noored said ise pakkuda variante (suuvärskendaja, kõharohi, näts, Coca-cola jook, Tõmmu komm) ja neid siis kohe degusteerimiseks politseinikelt ka said.

Pärast maitsmist tuli kohe ka alkomeetrisse puhuda ning näit kirjutati pabertahvlile.

Tõsi see oli, et piirituse baasil tehtud suuvärskendaja ja kõharohi andsid positiivse tulemuse, kuid viie minuti möödudes, pärast uut puhumist olid alkomeetri näidud olematud või väga väikesed ning kümne minuti pärast kõik nullis.

Vaadati palju videoklippe erinevatest õnnetustest ning sinna juurde rääkis spetsialist õpetussõnu. Tehti ka katseid.

Esimene katsealune, Allar Riener sai ette nn “alkoprillid”, et läbi nende vaadates liikuda ridade vahelt aula tagaotsas

oleva naispolitseiniku juurde. “Tiira-taara” kõnd ajas kõiki naerma. Grete -Sylvia Soots pidi aga laval, alkoprillid ees kaks pudelit korraka üles tõstma.

Kõigile oli näha, et tüdruku käed haarasid esialgu hoopis pudelite kõrvalt.

Politseinikud rääkisid erinevatest avariidest, mis viimastel aastatel noortega juhtunud on ning mida oleks saanud ära hoida kui....

Jutt jutuks, aga kui Loo kooli aulasse tuli ratastoolis 29. aastane Kaspar Mägi, kes 12 aastat tagasi avarii tagajärjel 17. aastana halvatuks jäi, läksid saalisolijate näod tõsiseks.

Kaspari südamesse minevad vastused politseiniku küsimustele toonase õnnetuse ja tema elu kohta ei jätnud kedagi ükskõikseks.

Politseinik: “Kaspar, mis oli sinu unistus 12 aastat tagasi?”

Kaspar: “Minu unistus oli saada tippsportlaseks, eeldused selleks olid mul olemas.”

Politseinik: “Kaspar, mis on sinu unistus nüüd?”

Kaspar: “Mul on kaks unistust. Esimene suur unistus on, et ma saaksin ratastoolist välja ja teine suur unistus on, et ma saaksin kõndida ning tegeleda spordiga, kas või nulltasemel.”

Politseinikud ja Kaspar soovisid kõigile Loo kooli noortele, et nende suured unistused läheksid tulevikus täide ning et nemad ei peaks kunagi, mitte kunagi istuma ratastoolis.

Tehke tarku otsuseid!

Autogrammikäid sportlast piiramas.

Kersti Lepik

Olümpiavõitja Gerd Kanter väisas Loo kooli

■ “Üle madala aia astub igaüks! Sina mõtle suurelt!” Need laused on Gerd Kanteri plakatiilt, mille ta 4. aprillil, kohtumisel Loo kooli 4.-12. klassi õpilaste ja õpetajatega koolile kinkis.

Rozeta Meos
Loo kooli huvijuht

Sportlane rääkis kohtumisel, kuidas tema leidis tee oma praeguse ala – kettaheite juurde. Paljudele oli üllatuseks see, et algselt tahtis Gerd hoopis korvpalluriks saada, aga teda ei võetud TSIK-i (Tallinna Spordi-internaatkool – toim.) vastu.

Kuidas Gerd on oma praegused tulemused saavutanud? Eks ikka järjepideva tööga. Sportlane meenutas, kuidas ta alguses mõtles, et teeb sada kätekõverdust – see tundus äärmiselt lihtne olevat. Kuid ta suutis teha vaid kolmkümmend! Lõpuks kui Kanter jõudis igapäevase trenni tulemusena saja kätekõverduseni, oli see tema esimene suur võit. Võit enese üle.

Treeningute, loobumiste hinnaga, sihikindluse ning eelkõige tahtega. Tahe on kõige alus! Kui sina midagi tahad, siis tee see teoks! Ja see ei ole ainult spordis nii.

Sa võid saavutada häid tulemusi igal alal, kui sa mõtled suurelt, teed selle nimel iga päev tööd ning pühendud oma eesmärgi saavutamisele.

Kooli poolt kinkis spordi-poiss Axel Mart Sepp (4B) küla-

lisele almanahhid, kooli logoga kruusi, pastaka ja ka 5. klassi terviseõpetuse raamatu “Tervist. Tervist”, mille autor Loo kooli õpetaja Kersti Lepik on kasutanud tsitaati Gerd Kanteri raamatust “15 sammu võiduni”.

Gerd Kanteriga suurele ühispildile pääsesid kõik kohtumisel viibinud õpilased, kellel kehalise kasvatuse hindeks viis. Teisele ühispildile olid oodatud Loo kooli tublid 8.-9. ja 10.-12. klasside jalgpallurid, kes 2012. a võitsid 1. koha ning töid Loo koolile üldvõidu rändkarika näol.

Kõik soovijad said mälestuseks end koos sportlasega pildistada ning külaline jagas lahkesti kõigile autogramme.

Gerd Kanter kirjutas oma autogrammiga koos Loo kooli külalisteraamatusse järgmised sõnad: “Loo kooli toredale perele! Soovin teile kõigile edu ja kordaminekuid kõikides tegudes!”

Pakkusime Gerdile ka koolilõunat, mis külalisele väga maitsetes. Lõunalauas oli vestlusringis ka Gerdi suur fänn Martin Leidsaar 5A klassist, kellel oli täpne ülevaade Gerd Kanteri saavutustest. Lisaks Martinile on ka Martini isa Gerdi fänn ning korraliku kodutööna oli isa oma pojale autogrammi võtmise jaoks kaasa andnud värvilise posteri Gerd Kanterist.

Õpetajate toas kohvi juues ja juttu puhudes möödus pealelõuna kiiresti. Kuna Gerd oli alles eelmisel päeval tulnud Lõuna-Aafrika treeninglaagrist, siis oli aklimatiseerumiseks selline hetk ka külalisele lõõ-

Häid tulemusi saavutad vaid järjepidevusega!

Gerd Kanter jagas kõigile lahkesti autogramme.

gastav enne järjekordset pingelist treeningtsükli.

Õpetajad, kelle oli vaba tund, kasutasid võimalust Gerdile oma küsimusi esitada, millele siis külaline talle omase põhjalikkusega ka vastas.

Loo kooli emakeeleõpetaja,

spordiga lähemalt tegelenud ning spordist ja sportlastest kõiketeada, mälumängur Indrek Birkan uuris muuhulgas Gerdi nime saamise lugu.

Oli tore ning väga südamluk kohtumine. Aitäh, Gerd Kanter, et sa meil olemas oled!

Piltidel Kaspar Mägi Loo kooli noortega kohtumas.

2xRozeta Meos

Kevadtorm jõuab ka Jõelähtme valda

■ **9.-25. mail toimub igaaastane kaitseväge suurõppus Kevadtorm ning seda esimest korda Põhja-Eestis. Üle 4000 mehe ja suure hulga tehnika põhiline tegevusala on tänava Ida-Harjumaa.**

Allar Viivik

Kevadtormist rääkis lähemalt Põhja kaitseringkonna ülem, kolonelleitnant Rene Brus. Tema sõnul jääb suurem osa õppuste alast kolmnurka Tallinn-Loksa-Tapa. Esimese kahe etapi tegevus 9.-21. maini käib Keskpolügoonil Kuusalu vallas ning ka Lääne-Virumaal. Edasi liiguvad õppusel osalevad üksused Keskpolügoonilt läbi Tapa, Aegviidu, Albu ja Anija valla Kuusalu valda. "Õppuse aktiivne faas lõpeb vasturünnaku 24. mail Kuusalu vallas Soodla veehoidla ja Tallinn-Peterburi maantee vahelisel alal," ütles Brus.

Väiksemaid sündmusi toimub ka mujal. Näiteks 19.-23. mail Jõelähtme vallas Kaberneeme ja Jägala piirkonnas, Loksa linnas ja selle ümbruses ning ka Tallinnas. "Kaberneeme piirkonna õppus on rahvale avatud. Loksal toimub õppus

linnas ning ka sadama piirkonnas," selgitas Brus. Kevadtormi lõpurivistus toimub laupäeval, 25. mail, Kuusalu staadionil.

Liiklust piiratakse

Kokku osaleb suurõppusel üle 4000 vormikandja. Põhiraskus on 1. Jalaväebrigadi, Põhja kaitseringkonna Kaitseliidu malevate üksustel ja ka mereväel. Osalevad nii Harju, Tallinna kui ka Rapla malevad.

Kevadtorm toob kaasa piiranguid õppuste alal ja maanteedel.

"Vastase" osa täidab õppusel Scoutspataljon. Sellele omakorda alluvad Läti kaitseväge jalaväekompaniija Leedu kaitseväge luurerühm. Lisaks on oodata ka Prantsuse ja Belgia üksusi.

"Tehnikat ja relvi on kohal palju. Soomukid, veoautod, haubitsad, miinipildujad. Osaleb ka õhuvägi," lisas Brus.

Kevadtorm toob kaasa piiranguid õppuste alal ja maanteedel. Brusi kinnitusele on õppuse alad tähistatud ning seal on kaitsevälalised valves. Teedel sõitvaid kolonne saadavad sõjaväepolitsei autod või

teised operatiivõidukid. "Ootame kohalikele mõistmist. Kaitseväge sõidukite vahele pole mõtet enda autot kiiluda," ütles kolonelleitnant.

Imiteerivad laskmist

Ükski manööver või õppus ei saa mööda laskmisteta. Erand ei ole ka tänavune Kevadtorm. Kuid lahingumoon ei kasutata. Neid asendavad paukpadrunid, suitsugranaadid ning ka valgustusraketid. "Osa paukmoonast võib jääda lõhkemata. Kui näete kusagil pakette, siis ärge tassige neid endale koju või hakake torkima," õpetas Rene Brus.

Pakettidest tuleb teatada kaitseväle. Samuti saab teavet ka täpsetest paikadest, kus õppus toimub. Esitada võib ka pretensioone. Infot saab Kevadtorm 2013 tsiviil-militaarkoostöö telefonil 717 1085 või meilil kevadtorm@mil.ee.

Kolonelleitnant Rene Brusi kinnitusele ootab kaitseväge õppuste ajal kohalikele elanikele mõistmist ning koostööd. Allar Viivik

11. Kevadtorm

- Suurõppus on lõpuks ajateenijatele ning pärast seda lähevad nad reservi.
- Tänavu toimub õppus üheteistkümnendat korda. See toimub igal aastal erinevas Eesti piirkonnas. Esimene Kevadtorm peeti 2003. aastal Lääne-Virumaal. Mullu toimus see Ida- ja Lääne-Virumaal.
- Tavaliselt on külastanud õppust president, ministrid ning kaitseväge juhid. Nende visiite on oodata ka tänava.
- Vaata lisa www.kaitseliit.ee.

Jäälle minek on ohtlik

Praeguseks on kevadpäike enamusel merejää sulatanud, siseveekogude jääkate on muutunud erakordselt hapraks ning ebastabiilseks, jää liikumine on väga ohtlik.

Pärast jääle mineku keelu kehtestamist ei tohi üldse enam jääle minna. Jää liikumise teeb ohtlikuks ka see, et silmaga ei ole võimalik jää olukorda hinnata, sest sulamine algab altpoolt. Isegi siis, kui jää on mitukümmend sentimeetrit paks, on kevadpäike selle püdelaks muutnud ning selline jää ei kanna enam inimest.

Eriti ohustatud on lapsed, sest nemad ei oska ohtusid adekvaatselt hinnata ning võivad kergemini õnnetusse sattuda. Traagiline õnnetus juhtus veebruaris Viljandimaal väikese poisiga, kes kukkus tiigijääs olnud auku ning uppis. Lapsevanemad peavad lastele selgitama, et veekogu jää on mängimiseks või jalutamiseks ohtlik koht. Lapsed ei tohiks omapäi üldse veekogu jääle minna. Jää-aluse vee temperatuur on +4°C ning läbi jää vajudes kaotab täiskasvanud mees nii külmas vees teadvuse 10 minuti jooksul. Lapsed peavad jäises vees veelgi vähem aega vastu. Eelkõige peavad täiskasvanud oma õige käitumisega lastele eeskujuks olema. Jääle mineku keelu kehtestab kas maavanem või merejääle mineku keelu Politsei- ja Piirivalveamet, siseveekogude puhul Päästeamet.

Indrek Hirs, PPK pressiesindaja

Eesti Naabrivalve häirenupu teenus aitab lähedaste või vabatahtlike kaasabil eakaid

■ **Häirenupp on abivahend, mis aitab suurendada üksi elavate eakate turvalisust ja tõsta õnnetuste avastamise kiirust. Lähedaste või vabatahtlike kaasamine eakate abistamisse ühendab kogukonda.**

Naabrivalve häirenupp on lahendus üksi elavatele või suure osa päevast omaette kodus veetvatele inimestele, kes võivad õnnetuse korral jääda hätta abi kutsumisega. Uuenduslik teenus aitab märkimisväärselt suurendada inimeste turvalisust ja kiirendab abi kohalejõudmist – nupulevajutus või suitsuanduri häire annavad mobiilside kaudu lähedal elavaile abistajale juhtunust viivitamata teada. Sedasi saab vältida õnnetuse hilist avastamist – nii tulekahju kui ka terviserikke korral on abi saamisel tihti küsimus minutites ja sekundites.

Risk, et üksi elavad eakad ei saa õnnetuste korral õigel ajal abi, on eriti suur maapiirkondades haja-asustusega aladel. Ootamatu kukkumine või kõrbev toit pliidil võivad eakate puhul tähendada seda, et abi saamata võib ka esialgu kergena näiv õnnetus lõppeda traagiliselt. Naabrivalve häirenupu süsteemi abil avastatakse õnnetus võimalikult vara ja sellele reageerimine toimub kiiresti.

Kuidas see kõik toimib? Eaka koju paigaldatakse GSM-sidel töötav süsteem, mis koosneb suitsuandurist, kaasakantavast häirenupust ja lokaalsest GSM-keskusest, mille kaudu teade õnnetusest naabruskonna vabatahtlikeni jõuab. Lisaks annab süsteem teada pikematest elektrikatkestustest ning suitsuanduri häire jõuab reageerijateni ka juhul, kui inimene ise ei ole võimeline nupule vajutama.

Lähedased isikud, lapsed või sugulased või siis hoopis läheduses elavad naabrid vabatahtlike näol, kes on valmis esmase reageerijana teenuses osalema, saavad tasuta tuloohutuskoolituse Päästeametilt ja esmaabikoolituse Eesti Punastelt Ristilt. Päästeameti ennetustöö osakonna juhataja Indrek Intsu sõnul on teenuse kättesaadavus nii hajaasustusega maapiirkondades kui ka linnades oluline. "Koolitatud vabatahtlikest on ohuolukordades päästeteenistusele palju abi," kinnitas Ints. Koolituste tulemusena oskavad vabatahtlikud paremini ohuolukorda hinnata ning operatiivteenistuse väljakutsumisel Häirekeskusele täpsemat informatsiooni anda. Samuti õpitakse, millised on esmasel tegevusel erinevate ohuolukordade puhul kuni professionaalsele abi saabumiseni. Koolitustel omandatud teadmised ja oskused on inimestele vajalikud ka muudes olukordades ning selle kaudu suureneb ohtusalane teadlikkus kogukonnas laiemalt. Vabatahtlik tegevus, mida ka Eestis üha rohkem väärtustatakse, aitab tugevdada kogukonna sidusust ja üksteisest hoolimist.

Teenuse arendamist ja pak-

kumist läbi MTÜ Eesti Naabrivalve toetab Eesti-Sveitsi koostööprogrammi Vabatahtlike FOND ja Kodanikuühiskonna Sihtkapital.

Praegu on võimalik häirenupu teenust tellida ülisoodsa kuutasuga – 12 eurot (tavahind 37 eurot).

Häirenupu teenusest huvitatud võiksid uurida ka kohaliku omavalitsuse võimalusi teenuse täieliku või osalise kompensatsiooniseerimise kohta. Kui omavalitsuse pakutavate sotsiaalteenuste nimekirjas Eesti Naabrivalve häirenupu teenust veel ei ole, saab teenust tellida ka otse Eesti Naabrivalvelt. Selleks pöörduge palun meie poole allpool toodud kontaktidel.

Teenuse tellimise lepingu saab vajadusel lõpetada ilma pikema eelteatamiseta ja ilma trahvinõudeta, kusjuures seadmed kuuluvad tagastamisele.

Juhtumid Harjumaa:

- Häirenupu kutsung veidi peale kella ühtteist õhtul. Vabatahtlik reageerija helistas eaka telefonile, kuid telefoni vastu ei võetud, samal ajal tuli veel kaks häireteadet. Reageerija jõudis eaka juurde vähem kui kümne minutiga. Eakas kurtis valu südame piirkonnas ja kutsuti kiirabi. Eakas ise ei olnud suuteline telefoni kasutama. Vabatahtlik reageerija abistas eakat riietumisel, puhastas lumest sissesõidutee talu juurde. Kiirabi jõudis kohale ~10-15 minuti pärast. Eakas viidi täiendavaks kontrolliks ja raviks haiglasse, kus selgus, et tal on kopsupõletik.

- Häirenupu kutsung veidi enne kella ühte päeval. Reageerija helistas eaka telefonile, kuid telefoni vastu ei võetud. Reageerija jõudis kohale vähem kui kümne minutiga. Kohale jõudes leidis reageerija eaka tualetist, kuhu ta oli kinni jäänud, kuna tool, mida ta kasutas tualetini jõudmiseks, oli kukkunud mingil põhjusel vastu ust ning takistas sealt väljapääsu. Lisaks oli eakas enne tualetti minekut pannud toas ajuju kudemina ning hirmkontrollimata tulekolde pärast võimendas tema muret. Vabatahtlik aitas eaka tualetist välja ning ootas, kuni ahi sai köetud. Veendudes, et antud hetkel rohkem kaebusi ja hädasid ei ole, lahkus vabatahtlik tagasi oma tegemiste juurde.

- Suitsuanduri häire hommikul kella poole üheksa ajal. Reageerija asus häire hetkel poole kilomeetri kaugusel ning oli just teel eaka juurde. Kohale jõudes selgus, et põleb pliidile jäetud toit. Kuna eakas viibis teises ruumis, aitas reageerija ta ruttu välja värske õhu kätte. Seejärel läks ta tagasi, kustutas pliidi alt tule ning viis tossava panni majast välja. Pärast seda avas vabatahtlik kõik ukсед ja aknad ning ventileeris ruumid. Veendudes, et kõik on korras, sai eakas tagasi tuppa.

Rohkem infot: www.hairenupp.naabrivalve.ee; tel.: 50 62 588, 6 522 522; e-mail: nupp@naabrivalve.ee

MTÜ Eesti Naabrivalve

Korraldavad ja toetavad: Kiili Pantrid, Jõelähtme vald ja Kostivere Spordiselts

24-26 mai

Inter League

pesapalli etapp Kostiveres

24.mai mängud toimuvad kell 14:00-20:00
25.mai mängud toimuvad kell 11:00-20:00
26.mai mängud toimuvad kell 11:00-20:00

Osalejad Eestist, Lätist, Leedust ja Valgevenest

Lisainfo toimumise kohta www.kostivere.ee ja www.baseball.ee

Meistrivõistlustel oli tänavu konkurents tihe

■ **Laupäeval, 20 aprillil toimusid Loo spordihoones juba teist aastat järjest Jõelähtme valla meistrivõistlused ujumises.**

Priit Põldma

Võisteldi erinevates vanuserühmades, stiilides ja eraldi meeste ning naistearvestustes. Seetõttu oli auhinnaajaajad rohkelt ja autasusid jagus mõnele osalejale kohe mitu. Kõigi täiskasvanud osalejate vahel loositi välja kinkekaart kahele Laulasmaa SPA-s, laste hulgas läksid loosi kinopääsmed. Laste auhinna võitjaks oli loosi tahtel Triinu Prants ja täiskasvanute auhinna sai Kaarel Palu. Võistluste organisatoriks oli Triin Lindau ja korraldada aitas Jüri Paavel Loo spordihoonest. Korraldajate sõnul võis tänavuse võistluse lugeda kordaläinuks juba selle poolest, et osalevaid võistlejaid oli tunduvalt rohkem kui eelmisel aastal, esimest korda toimunud üritusel. Tänavune Loo ujula hooaeg hakkab peatselt läbi saama. Suvi pakub aga mitmeid võimalusi ujumise harrastamiseks vabas õhus. Korraldajad soovivad edu kõigile osalejatele ja loodavad juba järgmisel kevadel kohtuda veelgi suuremas konkurentsis.

Jõelähtme valla 2013 aasta ujumise meistrivõistluste tulemused

Tüdrukud, kuni 13. aastased vabalt: 1. Garita-Beth Puusepp; 2. Lisa Marie Klandorf; 3. Viktoria Vassiljuk

Tüdrukud, kuni 13. aastased selili: 1. Garita-Beth Puusepp; 2. Lisa Marie Klandorf; 3. Triinu Prants

Poisid kuni 13. aastased vabalt ja selili: 1. Mark Weber; 2. Andreas Makki

Tüdrukud 14.-18. aastased vabalt ja selili: 1. Laura Anett Leonidov

Poisid 14.-18. aastased vabalt: 1. Kristjan Kuum; 2. Reinart Aleksander Toom; 3. Ragnar-Kevin Kaselt

Poisid 14.-18. aastased selili: 1. Kristjan Kuum; 2. Ragnar-Kevin Kaselt; 3. Reinart Aleksander Toom

Naisted 18.-29. aastased vabalt, selili ja rinnuli: 1. Keit Prants
Naisted 30.-45. aastased vabalt selili ja rinnuli: 1. Triin Lindau; 2. Anneli Kolgo-Makki; 3. Kadri Prants

Mehed 18.-29. aastased vabalt, selili ja rinnuli: 1. Timir Islamov

Mehed 30.-45. aastased vabalt: 1. Marek Miller; 2. Rainer Leemet
Mehed 30.-45. selili: 1. Marek Miller

Mehed 30.-45. rinnuli: 1. Marek Miller; 2. Rainer Leemet

Mehed vanuses 46+ vabalt: 1. Kaarel Palu; 2. Ahto Temper; 3. Tõnu Vaus

Mehed vanuses 46+ selili:

1. Kaarel Palu; 2. Tõnu Vaus;

3. Aivar Vilu

Mehed vanuses 46+ rinnuli:

1. Kaarel Palu; 2. Ahto Temper;

3. Tõnu Vaus

Valla meistrivõistlustel ujumises oli tihe konkurents.

2x Gustav Prants

Neemekad tegid kõige pikema kõnniringi.

Priit Põldma

Tervisepäev 2013

■ **Pühapäeval, 21. aprillil toimusid Neeme külas, Kostivere ja Loo alevikes mitmed üritused Jõelähtme valla tervisepäev "Sinu sammud loevad" raames.**

Priit Põldma

Päeva alguses said kõik mõõta oma mitmeid tervist kirjeldavaid parameetreid. Loo alevikus pidas terviseemalise loengu lektor Anneli Soots. Päeva kulminatsiooniks oli kõikjal kepikõnd selleks ettevalmistatud rajal. Loo alevikus said soovijad osa võtta ka kümne kilomeetri pikkusest rattamatkast.

Kokku osales Jõelähtme valla tervisepäeval 93 inimest. See pole esimese korra kohta halb tulemus. Neemes kõndis 9 inimest, Kostivere registreerimislehel oli kirjas 24 inimest, ülejäänud 60 hakkasid kõndima

Loo alevikust. Neemekad tegid kõige pikema ringi – 10 km, Kostiveres 6 km, Loo käimisring oli pea 7 km ning 13 Loo aleviku jalgratturit tegid 10 km ringi. Kostivere rahvas sai puhata poolel teel Maris ja Endo Viirese kodutalu õuel. Perenaine oli küpsetanud koduleiba ja valmistanud tervislikke leivamäärdeid ning taluperemees Endo pakkus meeolukaid löökpilliheliseid.

Anneli Sootsi loeng oli tõeliselt huvitav, eluline ja õpetlik. Ei maksa uskuda poeriulitel pakutava kauba tootesiltidel kirjutatut. Odav granaatõunamahl ei ole kindlasti granaatõunast tehtud ja odav agaavimahl sisaldab heal juhul pisut agaavilõhna. Nõuandeid ja soovitusi, kuidas saab end aidata ka rasketest haigustest paranemisel, tuli küllaga. Kogu loengumaterjali riputame ka kodulehele üles. Nii Loo, Kostivere kui ka Neeme tervisepäeva

võib pidada kordaläinuks. Ehkki korraldajad isekeskis arutasid, et see peab olema küll paras hull, kes pühapäeva hommikul kell 9 tuleb kohale, jalgu õnneks neid hulle päris palju. Kõige populaarsemaks osutuski tervisekontroll, seda nii Kostiveres kui ka Lool. Inimesed on siiski huvitatud oma tervisega tegelemisest. Anneli Soots andis oma vestluses targa soovitusi, et enne kui haarata tablettide järele, tuleb üle vaadata oma menüü ja otsida abi lõõgastusteraapiast, seda eriti kõrge vererõhu puhul. Seega vajavad inimesed pigem juhendamist ja tuge. Tegime otsuse, et võib-olla paneks käima terviseklubi, mis saaks kokku näiteks üks kord kvartalis. Kohtume ehk varsti jälle!

Tervisepäeva üritusi rahastati Euroopa Sotsiaalfondi programmist "Tervislikke valikuid toetavad meetmed 2013-2014".

Tulekul "Loo Päev 2013"

■ **Pühapäeval, 5. mail toimub Loo aleviku keskväljakul selle kevade esimene suurüritus "Loo Päev 2013".**

Vilve Klettenberg

Eesmärk on kutsuda inimesed õue – lustima ja nautima, ostma ja müüma. Tulge koos perega lõbusalt pühapäeva veetma! Päev varem on üle Eesti suured koristustalgud. Tehke talgud ka oma toas, sorteerige läbi kapid ja tulge müüge üleliigne maha. Lapsed kasvavad kiiresti, nüüd on õige aeg müüa maha väikseks jäänud riided ning osta uued ja suuremad. Pakume kõigile võimalust tulla kauplemale! Kauplemissoovist on vaja teada anda. Samuti ootame müüma käsitöömeistreid ja aiasaaduste, istikute, seemnete pakkujaid ning kõiki meie vanu tuttavaid ja ka uusi kaupmehi.

Väga oodatud on koduküpsed, saiakesed ja muu kohvikukraam, sest ühiselt saab tekitada meie päevale hubase kodukohviku. Kogu info on üleval Loo Kultuurikeskuse

kodulehel www.lookultuurikeskus.ee

Ootame ilusat ilma, sest terve päeva jooksul on võimalus vaadata, kuulata ja kaasa elada paljudele esinejatele. Laulavad koorid ja ansamblid ning silmailu pakuvad rahvatantsijad – nii suured kui väikesed. Lastele on üles pandud mitmed atraktsioonid, batuudid, võimalus on sõita elektriutodega ning ratsutada saab ka ehtsa poniga. Loomulikult on kohal kõigi lemmik – sky jump.

Nii väikesed kui suured saavad osa võtta mitmetest võistlusmängudest ja muidu mängudest. Päeva lõpus, alates 16.00 on võimalik laulda ja ka jalga keerutada ansambli "Tuulelöötsutajad" vahva rahvusliku muusika saatel.

Tulge õue hommikul kell 10.00 ja tupp tagasi võite minna pärast 18.00, siis kui Loo Päev oma otsad kokku tõmbab.

Küsi julgelt infot Loo Kultuurikeskusest:

Vilve Klettenberg, tel. 5152215, 6080573; vilve@lookultuurikeskus.ee

LOO PÄEV 2013

5. mail, 10.00-18.00

Loo keskväljakul

Saab lustida ja laulda,
tantsida ja mängida,
osta ja müüa!

Lõbustused kogu perele,
lastele atraktsioonid,
ponisõit, õhupallid

Esinevad Loo Kultuurikeskuse-
ja külaliskollektiivid

Päeva lõpuks ans. Tuulelöötsutajad

Päeva juhhib Jaanus Pärnpuu

Lisainfo: www.lookultuurikeskus.ee, tel. 6080573, 5152215

Korraldaja:

Loo Kultuurikeskus

Toetajad: MTÜ Loo Selts

Loo Elektrimuuseum

Loo Vesi

Jõelähtme Vallavalitsus

JÕELÄHTME VALLAVALITSUS TEATAB:**Jõelähtme vald võõrandab avaliku kirjaliku enampakkumise korras:**

• korteriomandi Harju maakond, Jõelähtme vald, Loo alevik Toome tee 5 korter nr 60 üldpinnaga 60,4 m² (registriosas nr 8886902, katastritunnus 24504:002:0144) alghinnaga 35 649 eurot;

• kinnistu aadressil Harju maakond, Jõelähtme vald, Kostivere alevik Pumbajaama tee 3 (kinnistu pindala 2434 m², katastritunnus 24504:008:0997, registriosas nr 13792102, elamumaa 100%) alghinnaga 22 562 eurot. Kinnistu on hoonestamata ja kinnistule on väljastatud projekteerimistingimused.

• kinnistu aadressil Harju maakond, Jõelähtme vald, Kostivere alevik Pumbajaama tee 5 (kinnistu pindala 2436 m², katastritunnus 24504:008:0998, registriosas nr 13792102, elamumaa 100%) alghinnaga 22 562 eurot. Kinnistu on hoonestamata ja kinnistule on väljastatud projekteerimistingimused.

Kirjalike pakkumiste esitamise tähtaeg on 27. mai 2013 kell 9.45 Jõelähtme vallamajas. Täiendav info: www.joelahtme.ee ja Teet Sibrits, teet.sibrits@joelahtme.ee, 605 4889

Algatatud planeeringud:

• Jõelähtme Vallavalitsus võttis 11.04.2013 vastu korralduse nr 219 "Saha küla Uue-Kaeravälja kinnistu ja lähiala detailplaneeringu koostamise algatamine ning lähteülesande kinnitamine". Planeeritava ala suurus koos lähialaga on ca 5,6 ha. Detailplaneeringu eesmärk on kahe elamumaakrundi moodustamine.

• Jõelähtme Vallavalitsus võttis 11.04.2013 vastu korralduse nr 220 "Nehatu küla Nehatu 4 kinnistu ja lähiala detailplaneeringu koostamise algatamine ning lähteülesande kinnitamine". Planeeritava ala suurus on ca 3,5 ha. Detailplaneeringu eesmärk on kuni kaheksa üksikelamukrundi moodustamine, millest ühel oleks osaliselt ärimaa sihtotstarve, sotsiaalmaa sihtotstarbega maaüksuse moodustamine külaplatsile ning transpordimaa sihtotstarbega maaüksuste moodustamine juurdepääsuteedele.

Lähteseisukohtade ja eskiislahenduse avalik arutelu:

Kostiranna küla Hindreku maaüksuse (24504:004:0215) detailplaneeringu lähteseisukohtade ja eskiislahenduse tutvustamine ning avalik arutelu toimub Jõelähtme vallamajas 07.05.2013 kell 15.00.

Avalike arutelude tulemused:

• Liivamäe küla Kärsa ja Peetri kinnistute koos juurdepääsuteega detailplaneeringu avalik väljapanek toimus 18.02.2013 kuni 18.03.2013 Jõelähtme vallamajas ja Loo raamatukogus ning avalik arutelu 11.04.2013 Jõelähtme vallamajas. Avaliku väljapaneku ajal planeeringule vastuväiteid ei esitatud. Planeering esitatakse maavanemale heakskiidu saamiseks.

• Kaberneeme küla Piilkonna kinnistu ja lähiala detailplaneeringu avalik väljapanek toimus 18.02.2013 kuni 18.03.2013 Jõelähtme vallamajas ja Kaberneeme raamatukogus ning avalik arutelu 09.04.2013 Jõelähtme vallamajas. Avaliku väljapaneku ajal esitati üks kirjalik vastuväide/ettepanek teede lahenduse osas. Pärast paranduste ja täienduste tegemist planeeringusse loobuti vastuväitest. Planeering esitatakse maavanemale heakskiidu saamiseks.

Kehtestatud detailplaneeringud:

• Jõelähtme Vallavolikogu on kehtestanud 21.03.2013 otsusega nr 363 Maardu küla Veski põik 6 kinnistu ja lähiala detailplaneeringu.

• Jõelähtme Vallavolikogu on kehtestanud 21.03.2013 otsusega nr 364 Loo küla Kaasiku 2 maaüksuse ja lähiala detailplaneeringu.

Detailplaneeringu osaline kehtetuks tunnistamine:

Jõelähtme Vallavolikogu võttis 21.03.2013 vastu otsuse nr 367 „Jõelähtme Vallavolikogu 28. mai 1998 otsusega nr 116 kehtestatud Kruusimäe maaüksuse detailplaneeringu osaline kehtetuks tunnistamine“. Kruusimäe maaüksuse detailplaneering tunnistati kehtetuks Kruusimäe tee 10 (katastritunnus 24504:002:1710, elamumaa) osas järgmistel asjaoludel:

Jõelähtme Vallavalitsuse väljastas 09.07.1999 Kruusimäe tee 10 kinnistule projekteerimistingimused ühepereelamu ehitusprojekti koostamiseks ning 15.08.2001 ehitusloa nr 40 üksikelamu (ehitusala pind 359 m², ehitisregistri kood 116068987) püstitamiseks. Nimetatud ehitusloa alusel alustati Kruusimäe tee 10 kinnistul ehitustöödega. Kruusimäe maaüksuse detailplaneeringu lahendus Kruusimäe 10 kinnistul ei ole hoonestustingimuste osas vastavuses ehitusloa saanud projektiga. Sellest tulenevalt on Kruusimäe tee 10 kinnistu omanik soovinud Kruusimäe maaüksuse detailplaneeringu kehtetuks tunnistamist talle kuuluva kinnistu piirides.

JÕELÄHTME VALD KUULUTAB VÄLJA AVALIKU KONKURSI JÄRGMISTELE TÖÖKOHTADELE:

- jurist
- vanemraamatupidaja

Täiendav info: www.joelahtme.ee; juristi ametikohale 605 4871 (vallasekretär Leho Kure); vanemraamatupidaja ametikohale 605 4856 (pearaamatupidaja Carmen Meikar).

Eesti Kodukaunistamise Ühendus (EKKÜ) koostöös maakondade esindajatega viib läbi üle-eestilist konkursi "Eesti kaunis kodu", mille patroon on Eesti Vabariigi President. Iga-aastaste kaunistamata kodude konkursidega tunnustatakse üksikisikuid, kogukonda ja organisatsioone piirkonna ning riigi tasandil.

Harju Maavalitsus kuulutab välja maakondliku konkursi "Eesti kaunis kodu 2013". Konkursile saavad omavalitsused esitada objekte järgmistest kategooriates:

- maakodu hajaasustusega piirkonnas,
- eramu või korterelamu tiheasustusega piirkonnas,
- ühiskondlik hoone või ettevõtte, tootmiskompleks, park, väljak jms

Igast kategooriast võib omavalitsus esitada ühe objekti, mis peaks reeglina olema valla- või linnasisese konkursi võitja. Konkursile esitatud objektide kohta palun lisada täpne postiaadress, omaniku/valdaja ees- ja perekonnanimi, telefon (e-posti aadress).

EKKÜ on võtnud oma lipukirjaks "Säästlik on ilus", seega on konkursile eriti oodatud need kodud, asutused, koolid-lasteaiaid jms, kus on kasutusel alternatiivenergia.

Konkursi raames selgitatakse välja ka parima heakorraga omavalitsus. Konkursil osalemiseks ootame kas volikogu esimehe või omavalitsusjuhi poolset esildist.

Konkursi "Eesti kaunis kodu" raames toimuvad veel erikonkurssid "Parim tervisespordirajatis" ja "Parim tööstusmaastik", kuhu oodatakse kandidaate lisaks eelpool nimetatud kategooriatele.

Esildised maakondlikul konkursil "Eesti kaunis kodu 2013" osalejate kohta koos kirjelduse ja piltidega palume saata Jõelähtme vallavalitsuse kantsleile e-posti aadressile kantsleil@joelahtme.ee hiljemalt 18. maiks.

Harju maavalitsuse komisjon selgitab parimad objektid välja ajavahemikus 04.-07. juunini toimuva ülevaatuse käigus.

Kõikide kategooriate parimad esitatakse Eesti Kodukaunistamise Ühenduse poolt autasustamiseks Vabariigi Presidendile ning kõikide kategooriate kolme paremat tunnustatakse Harju maavanema tänukirja ja meenetega. Erikonkursside võitjad saavad lisaks Vabariigi Presidendi tunnustusele auhinna erikonkursside koostööpartneritelt.

Konkursside hindamiskriteeriumitega saab tutvuda Eesti Kodukaunistamise Ühenduse veebilehel <http://www.iluskodu.ee/konkurssid.php>.

Täiendav info telefonil 611 8773 või 507 7450 Maret Välja, e-post maret.valja@mv.harju.ee

KRIMIUUDISED

• 11.04 kella 17.45 paiku teatati politseile, et Jõelähtme vallas Jägala külas tungiti tüli käigus kallale 43-aastasele mehele. Politseipatrull toimetas kahtlustatavana jaoskonda 38-aastase mehe.

• 11.04 kell 19.45 sai häirekeskus teate liiklusõnnetusest Jõelähtme vallas Narva maanteel. Sõiduauto oli kaotanud juhitavuse ja sõitnud vastu puud. Kesklinna päästekomando päästjad andsid õnnetuses kannatadasaanud inimese üle kiirabile ja eemaldasid sõidukil akujuhtmed.

• 11.04 kella 20.05 ajal teatati politseile, et Jõelähtme vallas Iru küla majas tungiti kallale 25-aastasele mehele. Kahtlustatavana toimetati politseijaoskonda 50-aastane mees.

• 14.04 öösel varastati Jõelähtme vallas Uuskülas lukustamata uksega eramust fotoaparaat, videokaamera, telefon, rahakott ja käekott dokumentide ja sularahaga ning tööriistu ja ehitusmaterjale. Kahjusumma on täpsustamisel

• 23.04 kell 10.08 teatati häirekeskusele, et Jõelähtme vallas Jägala külas on elektrijaama kanalissee kukkunud kobras. Loom ei saanud kanalit enam iseseisvalt välja. Mustamäe päästekomando päästjad aitasid kopra loodusesse tagasi.

• 23.04 kell 12.54 põlesid Jõelähtme vallas Iru külas kulu ja autorehvid. Nõmme päästjad kustutasid põlengu.

Kulupõletamine on Eestis aastaringelt keelatud, sest kulutuli on hävitav ja ohtlik. Paljud kulupõlengud on alguse saanud lõkkest, mis on tehtud puhastamata pinnasele, lõkkekoht on jäetud ümbritsemata mittepõleva materjaliga, või on tehtud liiga tugeva tuulega. Kindlasti peab lõkkekohas olema esmased kustutusvahendid ja lõket ei tohi jätta järelevalveta.

Õnnitleme aprilli sünnipäevalapsi

89	03.04	HELMUTH TEDER	Loo alevik
89	14.04	HELMU KAUPONEN	Loo alevik
88	07.04	NINA NAUMOVA	Loo alevik
88	18.04	TAMARA URMASTE	Koila küla
85	14.04	ELMIRE SEPP	Kostivere alevik
84	01.04	HILLAR KAARE	Loo alevik
84	19.04	SALME LEHT	Loo alevik
83	23.04	SALME LÜÜS	Maardu küla
82	18.04	ERMILDA AASMÄE	Loo alevik
82	25.04	AGNES LOOSAAR	Loo alevik
82	25.04	SALME PUUSEPP	Kostivere alevik
81	02.04	LAIMON BAUMANOVSKIS	Maardu küla
81	04.04	ILMAR KAHU	Ihasalu küla
81	15.04	ASTA RÄMMELD	Ülgase küla
80	06.04	MAIE-ULVI SOOSALU	Loo alevik
80	07.04	HEINO LIISER	Iru küla
80	10.04	LAIN SCHUMANN	Loo alevik
75	19.04	TAPTÕG NOVROZOV	Jägala küla
75	26.04	EVI KIIGEMAA	Kostivere alevik
70	03.04	KALJU LÄTIK	Loo alevik
70	19.04	ZOJA PUŠKOVA	Uusküla küla
70	23.04	REIN REBANE	Parasmäe küla
70	26.04	HELDUR HÕIMOJA	Uusküla küla

Jõelähtme vallas veebruaris ja märtsis sündinud lapsed

Julia Buzailo ja Aleksei Barinov tütar Veronika	28.02.2013
Viktorija Toomemets ja Siim Rostin tütar Marta Mileena	12.03.2013
Helena Jõenurm tütar Sandra	13.03.2013
Laidi ja Tanel Kaldoja poeg Jorven	16.03.2013

JÕELÄHTME VALLAVALITSUS TEATAB:

Jõelähtme vallavalitsus korraldab järjekordse suvise töömaleva noortele. Ettevõtted kellel on pakkuda suveks tööd noortele, siis palun andke endast teada telefonil 534 333 03, Margit Väikmeri. Täiendav info www.joelahtme.ee

**AVALDAME SÜGAVAT
KAASTUNNET**

Salme Tomp	31.08.1921 - 20.03.2013
Maria Matvejeva	01.07.1927 - 21.03.2013
Laine Kelu	02.03.1925 - 29.03.2013

KIILIBETON.EE

Trepiplaadid
Hauapiirded
Alavaasid, -grillid
Pingid, rattahoidjad jpm
Treppide ehitus ja renoveerimine
Transport ja paigaldus

Tööd saad lii-
kluskorraldaja

75871 Vana, 100 m, Põhja-
tel. 6725921 e-mail info@kiilibeton.ee

VANAMETALLI KOKKUOST

Saha-Loo tee 5b,
Iru korstna kõrval
1 km Peterburi teelt
Avatud E-R 7.30-17.00, L 9.00-15.00
Metalliekspord OÜ

www.metalliekspord.ee
Tel. 6 096 117, 53 069 000

OST

Ostame km-kohuslase firma.
Tel. 58009939

Ostan sõiduauto, võib vajada
remonti. Tel. 5083933

MÜÜK

Liugused ja riidekapid. Abi
kapi või garderoobi projek-
teerimisel. Parimad hinnad.
Tel 522 1151, www.nagusul.ee

Müüa elamukrunt Aru-Arus
1 ha. Privaatne asukoht.
Hind 9000 eurot. Tel 55597037

Müüa komposteeritud
hobusesõnnikut, asukoht
Jõelähtme vald. Hind
kokkuleppel. Tel. 5047247

Müüa loomasõnnikut, mulda,
liiva ja killustikku.
Tel. 56971079, 6701290,
taluaed@hotmail.ee

Rae vallas müüa suures
koguses haljastus- ja täite-
mulda.

Lisainfo: muld@golfest.ee,
+3725220073

TEENUS

Kevadised aiahooldustööd,
istutusala rajamine ja
taimede istutamine.
Tel. 51 40524, e-mail: landart@
live.com; www.landart.edicy-
pages.com

Korstnad, ahjud, pliivid. Ehi-
tus ja remont. Pensionäridele
soodustused. Tel. 5624 9455

Korstnapühkija-pottsepp.
Küttekehade remont.
info@potipoiss.ee; 58072581

Litsenseeritud korstnapühki-
mine ja pottsepatööd, kütte-
kollete remont. Tel 56 900 686,
korsten.korda@gmail.com

Maja projektid. Ehitusluba,
kasutusluba. Ehitusala
nõustamine. M. Mikk.
Tel. 5220023

OÜ F-Trans teostab reovee ja
liigvee äravedu Jõelähtme val-
las. Tellimine info@fekaal24.ee
või telefonil 50 65 406. Rohkem
infot www.fekaal24.ee

Ohtlike puude langetamine.
Kruntide puhastamine võsast
ja puidujääkidest. Raietööd.
Küttepuude müük. Tel. 525
0893, 5626 0344; e-mail: info@
vahergrupp.ee; www.raietööd.ee

Sõelutud muld, liiv, killustik,
freesasfalt kojuveoga kuni
7 t (väike kallur). Ohtlike puu-
de raie. Ehitusprahi äravedu.
Kopp-laaduri kaevetööd jms.
Tel. 5878 0000, www.sulane.ee

Väikeveod kuni 2,5 t. Kohale-
toomisega müüa liiva, mulda,
killustikku, asfaldipuru,
kruusa, sõnnikut ja täite-
pinnast. Tel. 5092936.

TÖÖ

Otsime koduabilist, kes aitaks
meid kord nädalas. Asukoht
Manniva küla Jõelähtme
vallas. Tel. 5152475 Margit.

**ROADSERVICE Tööd saab
lii-
kluskorraldaja**

Roadservice OÜ otsib oma meeskonda lii-
kluskorraldustöölist,
kelle põhitööks on erinevate lii-
kluskorraldustööde teostamine Rae ja
Anija vallas. Sobiv kandidaat on kiire
õppimisvõimega, töökas,
oskab eesti keelt ning omab B-katego-
oria juhiluba. Pakume
huvitavat ja mitmekülgset tööd ning
konkurentsivõimelist töötasu.
Huvi korral kontakteeruda telefonil 5067491. Lisainformatsiooni
meie ettevõtte kohta leiab www.roadservice.ee.

Müüa kartulid!

8 kg sangadega paberikott – 4€

15 kg sangadega paberikott – 7€

30 kg paberikott – 12€

Sordid: Annuška ja Laura

Uued hinnad alates aprillist. Tasuta kojutoomine Kostivere, Loo ja
Iru piirkonnas, mujal kokkuleppel.
Info ja tellimine tel 507 8837, Ardo Lass

Elektritööd

Stones Invest OÜ
www.stones.ee
telefon: 5662 0343
e-post: info@stones.ee

HAUAPIIRDED

Hauapiirete ja hauakivide
valmistamine, müük ja paigaldus
kalmistutel üle Eesti.
Hauapiirde ja hauakivi koos tellimisel
SOODUSTUS.
Avatud E-R 10-18, L 10-15
Hauapiirded OÜ. Punane 68, Tallinn.
Tel 558 7276. www.hauapiirded.info

**Rege rauta suvel,
suverepoteri kohta küsi talvel!**

Tule meile SUVEREPOTERIKS.**Meie poolt:**

- mitmekesine ja põnev ajakirjanikutöö meie suurimas ja huvitavas
maakonnas, PÕIKED VÄLISMAALE, KÜLLA EUROPARLAMENDI-
SAADIKUTELE, aga ka mujale,
- maakonnalehe Harju Elu, aga ka omavalitsuslehtede Harku Vall
Teataja, Jõelähtme vallaleht, Kose Teataja, Kiili Leht jt toimetamine,
- vääriline töötasu,
- töökoht moodsas büroohoones,
- kolleegid – sõbralikud ja head. HARITUD MENTOR!

Kandidaadilt ootame:

- ajakirjanduslikku haridust või töökogemust ajakirjandusvallas,
- autojuhilube.

CV saada aadressil: ylo@harjuelu.ee.

MEIE TRÜKIARV ON KOKKU 13 000 JA SEE ON TÕUSUTEEL!

**Sinu tee suurima maakonna
jõuka lugejani!**

Võta ühendust reklaam@harjuelu.ee või küsi teavet
telefonil 646 2214. Reklaam ilmub ajalehtedes

Jõelähtme trükiarv 3000

**HARKU
VALLA
TEATAJA** trükiarv 7000

Kiili Leht trükiarv 2000

**KOSE
TEATAJA** trükiarv 2000 ja

**HARJU-
ELU** trükiarv 4000.

Kokku 18 000

TOLMETS
Tolmet Tallinn OÜ

16961

**VANAMETALLI
KOKKUOST,
ALATI PARIMAD
HINNAD!**

BETOONI 7A, TALLINN

WWW.TOLMETS.EE

**MÜÜ KINNISVARA
KIIRELT JA
PARIMA HINNAGA**

Fred Palgunov
+372 556 11 111
fred.palgunov@remax.ee

KEEDI MAALMAS
SI MÜÜ ROHKEM
KINNISVARA KUI
RE/MAX!

RE/MAX CENTRAL

Müüa eksklusiivne mereäärne
kinnistu 5027 m²
Ranniku talu, Neeme külas
Vaata lisaks:
www.remax.ee/520021037-14
Hind: 240 000€

Elar Toomsalu
Kinnisvara müügipartner
+372 5697 9920
elar.toomsalu@remax.ee

em Eesti Kontsert

Muusikaline kingitus
emale

Eesti Rahvusmeeskoor
Dirigent Rasmus Erismaa

Pärt Uusberg, Gustav Ernesaks, Eduard Tubin, Alo Mattiisen,
Tuudur Vettik, Mart Saar, Giuseppe Verdi, Billy Joel jt

R 10. mai kell 19 Loo Keskool

Piletid müügil Loo Kultuurikeskuses ja Loo raamatukogus
Pileti hind eelmüügist 3 €, kohapeal 5 €
Lisainfo: 6080557 ja 57827856

Jõelähtme
vallaleht

Ajalehe Jõelähtme valla-
leht väljaandja on Jõe-
lähtme vallavolikogu ja
vallavalitsus.

Toimetuse ootab kaastöid
aadressil:
ajaleht@joelahtme.ee
Oodatud on nii kirjutised
kui ka fotod.
Jõelähtme vallaleht ilmub
kuu viimasel nädalal.

Reklaami ja kuulutuste
tellimine 646 2214,
5818 9131,
reklaam@harjuelu.ee
Jälgi meid nüüd ka
Facebookis: www.
facebook.com/joelahtme
või QR koodi abil.

HARJU Kevad ja AED

ILMUB HARJU ELU, KOSE TEATAJA, KIILI LEHE, JÕELÄHTME VALLALEHE NING HARKU VALLA TEATAJA VAHEL. TRÜKIARV KOKKU 18 000.

Vasalemma Aedlinna Selts kutsub Vasalemma kevadlaadale 11. mail 2013 algusega kell 10.00 Vasalemma alevikus Jaama 11 (Kuuseplatsil).

Istikud ja aiatarbed, rohevahetus, uuskasutuskaup. Lastele ratsasõit. Taustal musitseerib Vasalemma Jämmi Maffia. Sööki ja jooki pakub MENU. Tulge ostma! Tulge müüma! Lisainfo ja müüjate registreerimine 558 1954, aedlinnaselts@gmail.com. Kevadlaata toetab Vasalemma vallavalitsus.

UUDISTOOTEID ON TÄNAVU MITU

Mis on Taimeturg?

■ Toetust väärrib põhimõtte, et rohkem peaks tarbima sellist toitu, mille kasvatamisel ja töötlemisel pole kasutatud keemiat, küll aga mitmesuguseid orgaanilisi väetisi ja vanaemade tarkusi.

David Dzaganja

Juhani Puukool

Sel kevadel jätkab Juhani Puukool väga palju positiivset vastukaja saanud Taimeturu projektiga. Sellega püüab ettevõtte populariseerida köögiviljade ja maitsetaimede ise kasvatamist lihtsal ja loodust säästval viisil – kemikaalideta ning suures osas ainult orgaaniliste väetistega, mida saab vajadusel osta aianuduskustest.

Orgaanilise aine lagunemine on keeruline protsess, mille tulemusel lisandub taime toitumishelasse nüansse, mis tagavad saagile parema maitse, aroomi, vitamiinisalduse ja toiteväärtuse.

Uued tuuled

Tänavu oleme veelgi täiendanud oma köögivilja- ja maitsetaimede valikut, et igaks saaks kasvatada neid taimi, millest talv otsa unistanud. Valikus on enam kui 70 erinevat nimetust köögiviljataimi, eriti suur valik on tomatisorte. On arbuusi ja meloni taimed, paprika ja tsilli taimed, kurgisordid kasvuhoonesse ja avamaale ning valik vähemlevinud kultuure. Muidugi ei puudu Taimeturult maitsetaimed.

Sel aastal oleme kasvatanud kõikide lillesõprade rõõmuks

TEAVE

Aedmuraka ja -vaarika hübriid – vaarikpampel ehk vampel

- Uudis marjamaailmas! Marjad on pikliku kujuga, burgundiapunased ning meenutavad rohkem vaarikat kui pampelit, ent nad on märgatavalt suuremad, kuni 4 cm pikkused. Maitsetult hapukasmagusad marjad, sobib suurepäraselt lauamarjaks. Sel aastal istutades tasub varuda pisut kannatust – taim kannab saaki teise aasta okstel.
- Lisaks valik Ukraina ja Venemaa päritoluga aprikoose ja virsikuid, mis sobivad meie kliimasse kasvama ning kannavad ka vilja.

Ripp-võorasema Cool Wave.

Harilik virsikupuu 'Sotšnõi'.

Juhani Puukool

niad. Tasakaalu loomiseks on seerias ka mitmeid hõbedalehiseid ja valgeõielisi suvelilli. Selle seeria loomisel on rõhku pandud stiilile ja minimalistlikkusele – lillesõbrale, kes tahab väljapeetud tulemust oma modernsesse aeda.

Kääbusõunapuud sobivad istutamiseks väikesesse aeda.

Laste ja lõbusate täiskasvanute ning kirevate suvelillede armastajate pilke püüab kindlasti Confetti seeria. Palju erinevaid värve, juba istutatud kombinatsioonid (ühes potis mitu erinevat taimet) teevad istutamise mõnu-

saks ajaviiteks ja tulemus tõstab kindlasti kõigi tuju.

Kuninglik Queen Bee seeria toob moelavale purpurilillad ja kuld kollased toonid. Maitsekas kahevärvilise õiega petuunia sobib igasse kompositsiooni ja aeda.

Maiasmokkadele ka

Kääbusõunapuud sobivad istutamiseks väikesesse aeda. Puu moodustab väga lühikesi külgmisi oksa. Istutatakse 0,8-1,2 m vahekaugusega. Puud on väga lihtne hooldada, otsene päikesevalgus pääseb viljadele hästi ligi, saagi korjamine väga lihtne. Pinalähedase juurestiku tõttu ei talu liigkuivust. Puu on väga dekoratiivne. Puu kõrgus on kuni 2,8 m. Uued rippmaasika sordid on 'Toscana' ja 'Gasana'. Hiljutisel

Fleuroselect konverentsil sai maasika F1 hübriid 'Toscana' maineka FleuroStar auhinna võitjaks. 'Toscana' paistis silma dekoratiivsete tumeroosade õite ja silmatorkavalt koonusekujulise viljaga. Viljad on mahlased ja tõeliselt maitstavad. Maasikas 'Toscana' kasvab tugevaks põõsaks mitmete võsunditega, suurte sügavroosade õitega. Oitsemise ning vilja kandmine algab hooaja algul ja jätkub võsunditel. Maasikas F1 'Gasana' on Fleurostar auhinna võitnud 'Toscana' õde. Suured heleroosad õied ja mahlane vilj teeb 'Gasana' ja 'Toscana' täiuslikeks kaaslasteks.

Kutsume kõiki uudistama ja avastama taimede võlumaailma, mis praegusel hetkel ootab pingalt oitsemapuhkemist!

KÜSIMUS

Kas ja mida oma koduaias kasvatad?

Tanel Talve
Telemees Anija vallast

Mina ei ole oma maakohas Voosel see kõige suurem mullas müttaja.

Õnneks on mu kallid ema see, kelle käte tööd me suve teises pooles kõik maitsta saame. Tohututest kartulipõldudest loobusime juba ammu. Aga roheline sibul, till, porgand ja muu on ikka oma aiast võtta tänu emale. Minu soov on sel kevadel ka paar vagu kartulit taas maha panna. Mõnda sellist head varajast sorti, mille värsked kartulina suve lõpus saaks otse aiast võttes ära süüa. Häda on selles, et pole kuskilt enam sõnnikut võtta. Viimane loomakasvataja, naabrimees Evald, lõpetas ka selle tegevuse ära ja ega väetamata mullas ei taha ükski asi korralikult kasvatada. Kunstväetisega kaetud põldudel aga sellise maitsega asju ei saa, siis võib juba poest ka seda kõike ostma minna. Viimased tomatid võtame kasvuhoonest varasügisel, nii et seda oma aia toodangut on tulnud ikka läbi suve peenra pealt.

OÜ Rivalte Mets

Ostame metsamaterjali, metsakinnistuid ja raieõigust ning Junda terminali 24 h paberipuud. Transport meil! 516 5040 hannes@rivalte.ee

Pakume metsa ülestõotamise ja väljaveo teenust. Küsi lisa 5666 3773 tarvo@rivalte.ee

Müüa aiamaa väetiseks hobuse-sõnnikut (15 kg kott). Asukoht Väana-Jõesuu. Tel 503-0369

Selle kuulutuse ettenäitamisel saab 10% allahindlust kuni 31.05.2013.

Hispaania restoran Manolete

Oleme avatud teisipäevast pühapäevani alates 12.00. Teenuste 2, Tabasalu, +372 603 2244, www.manolete.ee

Kutsetunnistusega korstnapühkija tegutseb Harjumaal ning hoolitseb teie korstnate eest suurima hea meelega! Vajadusest andke teada kas telefoni või e-maili kaudu.

Telefon 5682 0974, e-mail info@akorsten.ee, rohkem infot leiab kodulehelt www.akorsten.ee.

A KORSTEN

Istutades oled Sa õnnelik!

Virsikupuud
'Dneprovski'
'Sotšnõi'
'Maira'
UUS! 18,90€

Võorasema
alates 0,49€

Vaarikad
'Polka'
'All Gold'
'Laszka'
UUS!

Maguskirsipuud (murelid)
Tuntud ja uued sordid!
al. 12,90€

Vampel ehk vaarikpampel
UUS!

Uued suvelillede seeriad:
Cool Wave
Black & White
Confetti
Queen Bee

Sammasõunapuud
Küüematele suurem valik!

Jälgi kõiki uudiseid
www.juhanipuukool.ee

HARKU
Järvekald 33, Harkujärve, Harjumaa
Tel: 657 5372

PÄÄSKÜLA
Pärnu mnt. 435, Tallinn
Tel: 677 7718

LAGEDI
Veneküla, Rae vald, Harjumaa
Tel: 600 4986

JUHANI PUUKOOL

Müüja Oksana Lõvi näitab ilmastikule vastupidavat kasvuhoonet Optima.

Allar Viivik

PLAADID KANNATAVAD KUNI -40 KRAADI

Kasvuhooned lund ja külma ei kard

■ Üle kuue aasta kasvuhooneid vahendanud ja müünud OÜ Edoksi direktor Eduard Pronin kinnitab, et neid soetatatakse majapidamistesse aina enam. Eriti populaarsed on aasta läbi kasutatavad kasvuhooned, mis kannatavad ka suure lume raskust.

Allar Viivik

allar@harju.ee

OÜ Edoksi alustas kümme aastat tagasi spordiriistade ning -varustuse müügi. Kuus aastat tagasi alustati ka kõikvõimalike kasvuhoonete, lavade ja lisavarustuse maaletoomise ning müügi.

Millised on suurimad muutused aiatarvete valikus ja ostusoovides? Eduard Pronin räägib, et kasvuhooneid soetatatakse aina rohkem, samuti on suurenenud nõudlus lisavarustuse järgi. "Näiteks soovitakse automaatikaga kasvuhooneid, et ei peaks avama uksi ja luuke. Ventilatsiooni ja kastmise lisasüsteeme küsitakse ka," ütleb Pronin.

Suurem osa ostjatest on väikemajapidamise või suvilate omanikud, kuid aina rohkem soetatatakse kasvuhooneid ka suurmajapidamistesse ja ettevõ-

tetesse. "Mis eriti huvitav: üha rohkem küsitakse ja ostetakse aasta läbi kasutatavaid kasvuhooneid. Mitte selliseid, kus saab suvel paari tomatit või muud taimet kasvatada, vaid ikka suuri," kinnitab Pronin.

Sõjatehas valmistab

Selle kevade uudiseid tutvustades räägib Eduard Pronin sissejuhatuses, et põhiliselt vahendab firma Moskva oblastis asuva Dubna tehase Volja toodangut. Endises sõjatehases hakati uute aegade saabumisel valmistama tsiviiltoodangut. Sealsed konstruktorid mõtlesid välja madala kasvuhoone "Babotška" ehk "Liblikas". Pronini sõnul sobib see hästi eramute väikeaedadesse ja selles saab hästi kasvatada madalaid taimi, näiteks tomateid.

"Eesti talve jaoks on need kasvuhooned väga sobivad."

Kasvuhoone kõrgus on 87 sentimeetrit ning laius 1,3 meetrit. Pikkus on vastavalt soovile 2-4 meetrit. Madal kasvuhoone on kaetud polükarbonaadist valmis-

tatud plaatidega. Pronin räägib, et see plastmaterjal on vastupidav. Plaadid kannatavad kuni 40-kraadist külma ning enam kui sajakraadist kuumust.

Vastu pakasele

Suurtest kasvuhoonetest märgib Pronin "Optimat" ning "Datšnajat". Mõlemad seeriad ongi ehitatud just põhjamaade jaoks. Materjalideks samuti polükarbonaatplaadid, mis kinnitatakse tsingitud profiilterasest sõrestikule.

"Optimat" katsetulemused näitasid, et kasvuhoone kannatab raskust 280 kilo ruutmeetrile," ütleb mees. Vastupidavust lumele suurendab ka see, et kasvuhoone harja püütakse muuta võimalikult teravaks. "Optima" 18-ruutmeetri kasvuhoone maksab praegu 950 eurot.

Kasvuhoonetest "Datšnaja" rääkides märgib Pronin, et tegemist on juba aastaid tootmises olnud seeriaga. Kuid tänavuseks aastaks on mõeldud välja väga vastupidav mudel "Datšnaja Strelka". Mees räägib, et katsetuste järgi kannatavad seinad koguni 360 kilo ruutmeetri kohta. "Eesti talve jaoks on need kasvuhooned väga sobivad," ütleb Pronin.

Vääna Puukool

Pakume suures valikus ja koguses Eestis kasvatatud dekoratiivseid okaspuid:

- Nii kõrged kui ka madalakasvulised vormid ja sordid
- Pikaajalisest kogemusest võetud nõuanded
- Sobiv heki kõrgus juba puukoolist
- Täiendusi kollektsioonidele

Kasuta aastaringelt **rohelist** energiat!

Vääna Puukool OÜ

Vääna küla, Harku vald, Harjumaa

+ (372) 566 95577 + (372) 516 4278

puukool@haljastus.ee www.vaanapuukool.ee

PANE OMA HOOV SÄRAMA!

Õlitame sinu aia, puitfassaadi, terrassi ja aiamööbli!

Ralmer OÜ
ralmeroy@gmail.com
Tel 56 675 456

osmo!
...ni vormis kui värvis

INTRAC

Ootame Sind ROBOTNIIDUKITE esitlusele
11. mail kell 10.00-17.00
Viljandi mnt 16b, Tallinn, +372 603 5700, +372 677 1010
Kõigi osalejate vahel loositakse välja palju aiatehnikat!
Vaata lisa www.intrac.ee

PÕHJAMAA PÄIKE ON ERINEV

Kirglikul aiasõbral tuleb olla kannatlik

■ Paar viimast aastat on okaspuudele olnud eriti põlevad. Päike on olnud kevadtalvel väga intensiivne, see omakorda on tekitanud okaspuudele suuri päikese põletusest tingitud kahjustusi.

Hendrik Ungerson
Vääna Puukool OÜ

Eriti on haavata saanud need okaspuud, mis istutati möödunud sügisel hilja ja mis ei jõudnud enne talve ära juurduda. Talvine okaspuude varjutamine aitas, kuid mitte sajaprotsendiliselt.

Võõramaa sordid pole meie juures sama tugevad kui kodumaised. Hollandist, Saksamaalt või Poolast imporditud suurte elupuude puhul peate teadma, et kui istutate need puud aeda, vajavad nad esimese aasta jooksul eriti suurt hoolt.

Eesti taimed karastunud

Istutate puukese, kuid siiski tekib võral põletus. See näitab, et need puud on harjunud hoopis teistsuguse päikese intensiivsuseastmega, kui meil siin põhjamaal pakkuda on. Jällegi – õige hoolitsemisega on võimalik seda vältida. Kindlasti tuleb imporditud hariliku elupuu sorte nagu Brabant või Smaragd peale kevadist istutamist hoolikalt kasta. Lisaks peab päikesepaisteliste ilmade korral võrasid piserdama. Kui imporditavate taimede kõrgus on juba ligi 2 m, tuleb seda teha eriti hoolikalt. Suvekuudel kuu- ma päikese korral tuleb võra piserdada päevas iga 2-3 tunni tagant, et päike liiga ei teeks.

Kui kevadpäike end näitama hakkab, ei tohi talvel paigaldatud varjutuskangast kauemaks peale

jätta, eelmaldage kate siis, kui maapind sulanud. Eriti hoolas ei tasu olla ka väetamisega – kui praegu väetada, võib puu saada liialt vara hoo sisse (hakkab noori võrseid kasvatama, need omakorda võivad saada külma- või päikesekahjustusi). Parim väetamise aeg on mai teine pool, kui püsivad külmad möödas.

Päikesepõletuse ravi

Mida teha, kui puudele on tekkinud päikesepõletus? Nagu öeldakse, parandab aeg vead, nõnda ka aianduses. Mõningates olukordades peab olema lihtsalt kannatlik.

Väetistega ei tohi olla liiga kraps.

Taimed võivad küll olla saanud põletada (oksad on pruunid, okkad ära kuivanud), kuid esialgse vaatluse korral võivad tähelepanuta jääda väikesed pungad põlenud okstes, millest saab oks uue elu sisse.

Kui varakevadel hakkame põlenud oksa eemaldama või võra pruunist kirmest puhastama, võime paratamatult eemaldada pungad, millest oks hakkab uuesti arenema. Peame ära ootama, kuni puu on saanud taas kasvuhoo sisse. Pole juuni keskpaigaks oksal elumärke näha, võib selle eemaldada. Okste kärpimisel tuleb jälgida head okste kärpimise tava – see on kõrbe oksakrae pealt.

Juuniks on selged suuremad talvekahjustused, mis seotud juurestikuga. Elupuudel võivad tekkida võrasse üksikud pruunid oksad. Kui te ei eemalda juunikuus võrast pruune oksa, ei kas-

Istutate puu, kuid võral tekib põletus. See näitab, et puu on harjunud teistsuguse päikese intensiivsuseastmega. Vääna Puukool

vata puu sinna ka uut oksa asemel.

Väetistega ei tohi olla liiga kraps. Varasema väetamise korral võib noor kasv saada tugevaid päikese- ja külmakahjustusi, ka eriline väetiste kombinatsioon pole vajalik. Mõni taimeliik ning -sort (Kanada kuusk, Conica) võib olla praegu ehmatava väljanägemisega ehk pruuni. Pruuni

massi sees võivad olla elusad pungad, suve teisel poolel hakkab puu rohetuma.

Alati võite nõuande saamiseks pöörduda spetsialisti poole. Kuna kevad on kiire aeg, soovitatakse spetsialistide poole pöörduda e-maili teel. Eelkõige on tähtis, et suudate olla kannatlikud ning annate oma aiale kevadel võimaluse ennast teie ees tõestada!

Kuninglik rododendron vajab hoolt

■ Milline taim on rododendron ja kas meie tingimustes on taime lihtne kasvatada?

Mihkel Saar

Aianduskeskus Hansaplant

Rododendronid on meie metsades elavate kanarbiku, mustika ja sookailu sugulased. Seetõttu on rododendronid veidi teistmoodi aiataimed. Sageli püüavad inimesed, kes on näinud välismaal käies uhkeid rododendronipõõsaid kasvamas, kodus sama saavutada, kuid ebaõnnestuvad.

Kanarbikulistest sugukonda kuuluvate taimede jaoks on nende kasvukeskkonnas olev mullareaktsioon eluliselt oluline. Rododendron vajab kasvamiseks kindlasti happelist mulda, et saada vajalikud toitained mullast kätte. Vastasel juhul muutuvad taimelehed kollaseks ja kahvatuks, pikemas plaanis taim hukub.

Rododendronite kasvatamiseks on ideaalne mändidealune liiva- ja turbasegune muld, kus looduslikult kasvab kanarbik või mustikas. Ka kõrgraba on sobiv koht, kuid jälgida tuleb, et mitte liialt soine pind. Taim juurestik pikaalt seisvat vett ei talu.

Põhja-Eesti aiad on valdavalt paepealsed, seetõttu rododendronitele üsna sobimatud. Head kasvukeskkonda saab ka kunstlikult luua. Kui kakskümmend aastat tagasi alustasin rododendronite kasvatamisega, rajasin oma paepinnaselisse aeda kunstlikult turbaaia. Selleks sobivad kõige paremini turbapätsid, sest need on just vajaliku paksumega rododendroni juurestiku jaoks.

Auku maasse kaevata ei ole mõtet. Lihtsaim variant on peenravaip maa peale asetada, et puujuured ja umbrohi turbaaia ei tuleks. Seejärel kasvuala ära piirata, kas maakivide või turbapätside või -pallidega, mis aia stiiliga kõige paremini sobib. Puhta turba korral vajub see ära ning taim juurestikule jääb õhku väheseks. Kindlasti on olu-

line turvas liiva- või männikoorepuruga läbi segada. Nii jääb rododendroni kasvukoht ülejäänud aiamaast veidi kõrgemale, mistõttu on soovitatav taimed gruppideks istutada. Üksik taim mõjub kõrgemal kasvades veidralt. Kuigi sellise kasvukohta rajamine tundub raske töö ja keeruka ettevõtmisena, ei ole see nii. Selliselt rajatud turbapeenrad on aastaid vastu pidanud ning taimed kasvavad hästi.

Meie kliimas tuleb rododendronite kasvatamisel arvestada ka sellega, et taim on kompaktse ja madala juurestikuga. Kahe ja poole meetri kõrgusel põõsal on juurestik vaid 20-25 cm ning peeneharuline, tihe ja näeb välja nagu vilt.

Pinnapealne juurestik seab kasvatamiseks omad nõuded. Meie kliimas külmub maapind ka pehme talve korral 20 cm sügavuselt läbi. Igihalja rododendroni kasvatamisel on kevadel vaja jälgida taim varjutamise vajadust. Kuna rododendron on päikesepõletusele õrn, siis kevadeti, kui päike intensiivistub, hakkavad taimed suured lehed aurustuma, kuid juurestik ei saa külmunud maapinnast veel vett kätte, mistõttu põõsa lehed muutuvad pruuniks.

Raamatutes kirjutatakse, et rododendron ei ole varjus kasvamiseks eelistav taim. Nii ka on, sest mida rohkem päikest, seda enam ta õitseb. Peame leppima rododendroni vähesema õitsemisega, sest kevadine ere päike ja jäätunud maakoort on taimel kahjulikud, mistõttu on mõistlik valida istutuskohaks veidi varjulisem paik.

KIVID OTSE TOOTJALT!
Betoneks kõnniteekivide kulumiskindluse ja vastupidavuse tagavad kaasaegne tehnoloogia, kvaliteetsed toorained ja pidev kvaliteedikontroll

Betoonist kõnniteekivid
UNI-kivi
NUNNA-kivi
KLOOSTRI-kivi
VANALINNA-kivi
KARTAANO-kivi

Õonesbetoonplokk
VH-190 190X190X585
VH-140 140X190X585
VH-90 90X190X585

Betoneks AS Tel 681 4104, 5308 8105
Siilikaltsiidi 5 myyk@betoneks.ee
Tallinn 11216 www.betoneks.ee

Aedade ja väravate ehitus, väravaautomaatika ja uksetelefonide paigaldamine, avamine mobiilist, lipud ja lipumastid, GSM valveseadmed ja palju muud, vaata kodulehelt www.lounaekspert.ee.
Tel 509 7627
Lipumasti ostja saab allahindlust -15%, kui tellib transpordi ja paigalduse meilt!

Aedade projekteerimine
Hooldustööd
Puude ja põõsaste vormilõikus
Aiandusalane konsultatsioon
Rajamistööd

tel 5647 3164
mail info@greenlander.eu
web greenlander.eu

TEATED

- Müüa komposteeritud hobuse-sõnnikut, asukoht Jõelähtme vald. Hind kokkuleppel. Tel 504 7247
- Müüa sõnnikut 7 t – 140 €, 15 t – 210 €, mulda 15 t – 135 €, kildu, liiva. Tel 5697 1079, 670 1290, taluaed@hotmail.ee
- Rae vallas müüa suures koguses haljastus- ja täitemulda. Lisainfo: muld@golfest.ee, tel +372 522 0073
- Soovime rentida Teie põhu-pressi. Tel 554 6934
- Valmistame puidust taime- ja lillekaste rõdule ning terrassile vastavalt soovitud mõõtudele. Tel 5595 4609, dendrodissain@gmail.com

Kevadine Luige laat üllatab

■ Kiili vallas toimub mai-kuu teisel pühapäeval juba neljateistkümnendat korda kevadine Luige koduaialaat.

Styna Eerma

styna@harju.ee

Laada peakorraldaja Mart Põld sõnab, et esimene Luige kevadlaad, mis toimus 2000. aastal, oli peamiselt taimede müügi ja aiandusnõuande suunitlusega: "Luige koduaialaada vanad külastajad teavad, et meie aiakauba müüjad on üldjuhul oma ala koorekiht ning oskavad inimestele kasulikke näpunäiteid jagada. Aastate jooksul on aga aianduses palju muutunud ja nii otsustasime, et toome vana asja uues kuues jälle sisse."

Tänavuse Luige laada üheks tõmbenumbriks saabki nõuandetelk, kus külastajail on põhjalikuma huvi korral võimalus kuulata kindlal kellaajal loenguid oma ala tunnustatud tegijatelt.

Uued tuuled

Senisest laiema istutusmaterjali valiku kõrval on suurenenud õuekujunduskaupade osa. Näha ja osta saab laias valikus aiämööblit, piirdeaedu, väravaid, teekatteid, kasvuhooneid, aia- ja suvemaju, saunu, suuri ja väikseid kiikesid, lehtlaid, õuekaminaid, suitsuahje, aiagrille, sepiseid, puuskulptuure jne. "Pakkuda on lai valik aiatehnikat. Eriti rikkalik on erinevate kodumaiste toidukaupade valik, neid juba poest ei leia. Populaarseks muutunud mahetootmine ja toortoit on jõudnud Luige laadale, samuti on üritusel võimalik soetada eestimaist käsitööd nii

tarbeesemete kui riiete näol," räägib korraldaja.

Lastele mõeldes tehakse tänavu eraldi lasteala koos atraktsiooniga. Lisaks laadamas-kottidele tuleb lapsi rõõmustama Pipi Pikksukk. Huvilistel on võimalus teha tutvust miniloomade, lindude ja tiigikaladega. Eksootilisematest teemadest on esindatud kodumaine viinamarjakasvatatus.

Mart Põld: "Kuus-seitse aastat tagasi alustati Eestis viinamarjade laialdasema kasvatamisega ja praeguseks on see väga populaarseks muutunud. Kui viimastel aastatel on popp olnud nn perepuu, kuhu külge on poogitud erisorte, siis sellel aastal löövad laineid meie kliimas järeleproovitud külmakindlad sordid."

Ilmast sõltumata

Tänavu on teisiti laada müüjate asendiplaan. Igal aastal platsi keskel olnud toitlustusala leiab oma koha veidi kaugemal, kuhu kolivad ka lasteala ja lava. "Paneme platsil toitlustuse ja meelelahutuse kokku, nii on külastajal mugavam. Nii saab laadaplatsi keskel kauplejatele ruumi juurde luua ja ükski müüja ei jää enam toitlustajate varju," selgitab Põld.

Kevadise Luige laada toimumise ajal toimub üritusi kogu Eestis. Põld: "Arvestades kasvavat konkurentsi püüame Luige laadade head mainet hoida ja veidi omanäolisemad olla. Laada õnnestumine sõltub ilmast. Rõõmu teeb, et eriti Tallinna ja ümberkaudsete valdade kodu- ja aiamaanike jaoks on Luige laada külastamine kauniks traditsioo-

Mart Põld.

Styna Eerma

niks muutunud ja nad tulevad sõltumata ilmast ikka kohale."

Kolm aastat tagasi tehtud küsitluse tulemusena selgus, et inimesed ei erista sügisest ja kevadist Luige laada. "Meie jaoks on need ikka täiesti erinevad üritused. Sügiseti toimuv maaelu näituslaad Luige Sügis on looma-, linnu-, kala- ja viljanäitus ning seda korraldame üle aasta. Kevadine laat Luige Kevad on suunatud peamiselt aiandusele ja koduaiale," ütleb Mart Põld.

**SUURIMA VALIKUGA
KODUAIALAAT**

**LUIGE
KEVAD 2013**

10.-12. maini

Õu õdusaks, koduaed kauniks!

Lai valik kodu- ja aiakaupa seemnest saunani,
asjatundjatelt hüva nõu

Kaasahaarav rahvalik meelelahutus

Kaupmeeste registreerimine www.luigelaat.ee

EESTI TÕUKARI
70 AASTAT USALDUSVÄARSUST

Silikaadi laomüük!

Silikaattellised, plokid, aiaposti moodulid,
sõelutud liiv ning erinevad ehitussegid!

**100
AASTAT
KINDLAT
KIVI**

 SILIKAAT
1910

AS Silikaat
Müügiosakond
Silikaltsiidi 8, 11216 Tallinn
Tel: 6 140 364; 6 140 381
Faks: 6 140 383
www.silikaat.ee